І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь . . .
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N. J.
HEnderson 4-0237
УНСоюз: HEnderson 5-8740
Тел.: з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюз: BArcly 7-5337

РІК LXVIII. Ч. 199. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 19-го ЖОВТНЯ 1961 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, OCTOBER 19, 1961 No. 199. VOL. LXVIII.

УРЯД ПЛЯНУЄ ЗБАЛЯНСУВАТИ БЮДЖЕТ

У ФІНАНСОВОМУ РОЦІ 1961-1962 ПЕРЕДБАЧЕНИЙ ДЕФІЦИТ НА 6,750 МІЛЬЙОНІВ ДОЛЯРІВ; НА 1962-1963 ДІЛЛОН ПЛЯНУЄ ЗБАЛЯНСОВАНИЙ БЮДЖЕТ

Сан Франсіско. — Секретар скарбу Даґлес Діллон, промовляючи на конвенції Американського Т-ва Банкірів, заявив, що уряд президента Кеннеді плянує на 1963-ий фінансовий рік збалянсований бюджет. Діллон дослівно сказав: „Збалянсований бюджет на фінансовий рік, що почнеться 1-го липня 1962 р. і закінчиться 30-го червня 1963 року, предложить президент Кеннеді в січні 1962-го року Конґресові". Секретар скарбу аж двічі повторив твердження, тому, що після останньої пресової конференції виникли були деякі сумніви, чи Президент дійсно задумує збалянсувати федеральний бюджет в 1963-му році. Давніше Кеннеді кілька разів говорив про збалянсовані фінанси в 1963-му році, але в середу 11-го жовтня сказав, що він не думає збільшувати податки, коли б був федеральний дефіцит, бо збільшення податків мало б некорисний вплив на ріст економіки. Секретар скарбу заявив, що і він не думає про збільшення податків. Збалансований бюджет він буде укладати з тими самими податками, що є тепер, бо рахує на те, що прибутки державної скарбниці збільшаться внаслідок росту економіки. Коли б не вдалося скласти збалянсований бюджет із передбачуваними прибутками, тоді, казав Діллон, треба буде зменшити федеральні видатки на 1963-ий рік. Діллон заявив, що хоч платничий баланс із закордоном є кращий, як в попередньому році і є збалансований бо експорт є більший від імпорту, то він із цього не є вдоволений, бо ЗДА мусять видавати більйони долярів на допомогу закордонним державам, і внаслідок цього більше долярів відходить із ЗДА, чим приходить до цієї країни. В справі цьогорічних фінансів Діллон сказав, що директор бюджету не буде вдоволений коли незабаром опублікують дані про те, що у фінансовому році 1961 - 62 передбачений є дефіцит у висоті $6.750,-000,000. В липні цього року передбачали дефіцит на 1962-ий рік у висоті $5.300.000,000. Збільшення передбачуваного дефіциту на $1.450,000.000 спричинило те, що Конґрес не ухвалив закону про збільшення поштових оплат, і тому, що треба більше видавати на допомогу фармерам, бо фармерська продукція є більша, як передбачали. Діллон потішив слухачів тим, що хоч передбачуваний дефіцит $6.750,000,-000 не є приємний, то під час депресії в 1959 році дефіцит становив $12.500.000,000. Діллон впевняв 4.000 банкірів, що дефіцит в цьому фінансовому році не повинен мати впливу на інфляцію доляра, треба тільки подбати про те, щоб не зростали ціни на товари. Бюджет збільшується внаслідок того, що зростають видатки на оборону, бо СССР своїм виступом у справі Берліну збільшив політичне напруження.

ЗДА висилають фльоту проти совєтських підводних човнів на Атлантику

Вашинґтон. Департамент оборони повідомив, що на північно-східну частину Атлантику висилається в найближчих днях 7 кораблів, які можуть викривати і нищити ворожі підводні човни, бо досі часто появлялися вістки про те, що в тій частині Атлантику появлялися совєтські модерні підводні човни. Туди мають вислати літаконосець „Ессекс", і 6 нищильників, які, на північ від Англії, мали б залишитися при американській фльоті після того, як там відбудуться вправи в поборюванні підводних човнів. В північній частині Атлантику мала б бути постійна контроля, подібна до тієї, яку виконує американська шоста фльота в Середземному морі. Нищильники мають торпеди, якими легко можна нищити ворожі підводні човни. Маневри фльоти відбудуться в листопаді.

ЗДА заповідають збільшену допомогу новим державам на цілі освіти

Вашинґтон. — Державний секретар Дін Раск заявив на відкритті 19-членної міжнародної конференції у Вашинґтоні про економічний розвиток та інвестиції в освітні справи, — що ЗДА готові державними й приватними фондами видатно причинитися до зросту освіти й науки в малорозвинених країнах. Цю конференцію скликала Організація для економічної кооперації і розвитку, до якої належать західньо - европейські країни, ЗДА й Канада. Дін Раск, який перед своїм теперішнім становищем був директором Рокефеллерівської фундації, що приділює найбільші у світі допомоги на різні науково - освітні й виховні цілі у різних країнах світу, заявив, що головною проблемою у розвитку і поширенні освіти й науки не є брак фондів, а брак відповідних кваліфікованих осіб. Він ствердив, що багато субвенцій, призначених Рокефеллерівською фундацією, не були використані тільки тому, що нікому було їх реалізувати. Філіп Кумбс, асистент державного секретаря для культурно - освітніх справ, звернув увагу, що інвестиції в освіту не є „втраченим капіталом", а таким, який високо „опроцентовується" і повертається з надвишкою. Водночас він картав заможні країни, що вони, прославляючи гарними словами культуру й освіту, витрачають на ті цілі у своїх бюджетах менші суми, як могли б за своїм добробутом.

В АМЕРИЦІ

● **Президент** Американського Червоного Хреста емеритований генерал Алфред М. Ґрунтер, промовляючи на зборах Відділу ЧХ в Іст Медов, Лонґ Айленд, сказав, що, згідно з його думкою, ЗДА не мусітимуть ввести „гарячу війну" проти СССР. Але він турбується тим, що так звана „холодна війна" триватиме довший час.

● **Жидівські** добродійні організації в ЗДА стараються зібрати на різнородну допомогову акцію — $126.8 мільйона. На зборах, що започаткували збірку, промовляли: секретар здоров'я Рібікофф, посадник Ваґнер і сенатор Джевітс.

● **Виявилося**, що колишній пресовий шеф диктатора Перона в Арґентині — Равль Апольд є на службі кубинського диктатора Фіделя Кастра і працює в пресовій аґенції Пренса Лятіна в Ню Йорку, яка заявляє, що вона обороняє інтереси всієї Латинської Америки, а не тільки Куби.

● **Конґресмен** Кеннет Ф. Робертс із Алабами заявив, що федеральний уряд мусітиме щось зробити в справі безпечнішої їзди автами, якщо стейтові леґіслятури не урегулюють самі цієї важливої проблеми. Конґресмен Робертс промовляв на Крайовому Конґресі в справах безпеки.

В Джерзі Ситі і Нюарку оваційно вітали кол. президента Айзенгавера

Колишній президент Двайт Айзенгавер відповідає на вітання зібраних у Нюарку виборців під час його кампанії за вибір Джеймса Мічелла на губернатора стейту Ню Джерзі. На фото: зліва Джеймс Мічелл, з правого боку — сенатор Кліффорд Кейс.

Джерзі Ситі, Н. Дж. — 17-го жовтня колишній президент Д. Д. Айзенгавер вів виборчу кампанію в Джерзі Ситі і Нюарку, де юрби народу оваційно його вітали, коли він підтримував кандидатуру свого колишнього секретаря праці Джеймса П. Мічелла, який кандидує на становище стейтового губернатора. Десятки тисяч осіб в Нюарку і в Джерзі Ситі щиро оплескували колишнього президента, який під час давніших виборів два рази здобув був подавляючу більшість у президентських виборах. Айзенгавер не щадив похвал Мічелові: „В приватному і публічному житті я не знаю кращої людини", — казав колишній президент, який цілий день вів виборчу кампанію в користь особи, що була 8 років була його секретарем праці. Кеннеді здобув був Ню Джерзі в 1960 році більшістю 22.-000 голосів, а Айзенгавер в 1956 році здобув більшість — 750.000. Політичні кола слідкують за виборами в цьому стейті, бо хочуть знати, які тенденції вони виявлять. В Ню Джерзі є губернатором дві каденції демократ Роберт Майнер. Від демократів на губернатора кандидує Ричард Дж. Гюз.

Фльота з успіхом випустила атомову ракету „Поляріс" на віддаль 1,700 миль

Кейп Канаверал, Флорида. — 16-го жовтня фльота повідомила, що з успіхом вдалося з найсильнішого і наймодернішого підводного атомового човна 6,000-тонового „Етена Аллена" випустити атомову ракету „Поляріс". Це випущення відбулося під водою 15 морських сяжнів завглибшки, і ракета „Поляріс" попала в призначену ціль. Це сталося в невиявленому місці Атлантійського океану. Новий підводний човен „Етен Аллен" може випускати ракети „Поляріс" на 1700 миль, з докладністю може трапляти у ворожі міста та об'єкти.

ГОТІВКОВІ ВПЛИВИ НА БУДОВУ ПАМ'ЯТНИКА ШЕВЧЕНКОВІ У ВАШИНҐТОНІ ДОБІГАЮТЬ 150,000 ДОЛЯРІВ

Ню Йорк. — З канцелярії Комітету Пам'ятника Шевченкові інформують, що готівкові вплими до каси Комітету на будову пам'ятника Тарасові Шевченкові в Вашинґтоні добігають уже 150,000 долярів і 17-го жовтня виносили точно $145,238.47. Ця сума охоплює тільки пожертви, що вже були переслані до каси Комітету. Загальна кількість пожертв на ту ціль з поодиноких громад і осіб, включно з тими, що ще не переслали грошей, добігає вже до двісті тисяч долярів та перевищує всі дотеперішні збірки, що їх в такому часі зібрано на будь-яку іншу ціль. Збіркова акція продовжується. Останні готівкові вплими до Комітету наспіли зокрема з Клівленду (10,000 долярів), дальший вплив з Шикаґо ($1,166, в тому $200 від Окружного Комітету Відділів УНС), з Дітройту, Вилкс Бері, Ембридж, Спринґ Велі, Гудсон та Амстердаму. Від поодиноких осіб в останньому часі вплинули більші пожертви (по 100 долярів) від д-ра Ростислава Сочинського, д-р Нелі Гайворонської, д-ра Володимира Прокоповича та п. Степана Забродського. Між поодинокими жертводавцями є ряд американців та осіб іншого національного походження.

Друга Конференція Українських Фінансових Установ відбудеться 28-го і 29-го жовтня на Союзівці

Дітройт. — (Н). Тут 7 жовтня ц. р. відбулося засідання секретаріяту, вибраного на першій Конференції Українських Фінансових Установ (Союзів, Щадниць і Кредитівок) у Клівленді 3-4 грудня 1960 року. В засіданні, яким проводив дир. П. Пуцило (Шикаґо), взяли участь: заст. голови д-р М. Тимків (Клівленд), секретар дир. О. Плешкевич (Шикаґо) і пп. С. Куропась, Р. Мицик з Шикаґо, Я. Желехівський з Клівленду, В. Довгань і В. Несторович з Дітройту. Відсутні були члени секретаріяту: пп. І. Демер з Клівленду і А. Мілянич, заст. голови, який перебуває тепер у Ню Йорку. На засіданні рішено перевести реченець Конференції на 28 і 29 жовтня, тобто на тиждень пізніше, як було заплянoвано, з уваги на вибори в Союзі „Провидіння". Обговорено програму Конференції і намічено структуру об'єднання українських фінансових установ Америки. Важною і докладно - передискутованою темою був статут, якого проєкт солідно опрацювала Статутова Комісія. Читав його член цієї Комісії, дир. Желехівський. Прийняті постанови будуть представлені на пленумі Конференції. Є всі дані для того, що 2-га Конференція буде ще численніша ніж перша. Цим разом вибрано на місце Конференції Союзівку так, що й слабші фінансові установи, яких на сході є більше, зможуть взяти безпосередню участь через своїх делеґатів.

ЗДА таврують пляновану спробу Москви з супер-бомбою і закликають відкликати її

Вашинґтон. — Американський уряд проголосив заяву, в якій таврує заповідь, що її зробив Хрущов у минулий вівторок на большевицькому з'їзді у Москві, що СССР з кінцем цього місяця переведе штучний вибух велетенської ядрової бомби, рівнорядної до енерґії 50 меґатонів. В американській заяві стверджується, що Америка знає вже від 1957-го року, як виробляти такі велетенські бомби та що для такої продукції їм не треба попереднього експериментального розряджування її. Такий вибух — кажеться в заяві — може служити тільки якимсь закритим політичним цілям, але він не є потрібний для продукції зброї. Американський уряд стверджує, що він відмовився був продукувати таку зброю, як недоцільну з суто - військового погляду. Американський уряд закликає у своїй заяві совєтський уряд, щоб він перерішив своє рішення щодо такого експерименту та відкликав свій плян. Розрядження такої велетенської бомби додало б тільки масу нового радіоактивного елементу до попереднього, що його створили коло 20 совєтських вибухів, переведених від 1-го вересня ц. р. За першими коментарями, вибух 50-меґатонової бомби збільшив би теперішній радіоактивний елемент в атмосфері на 30%. Він почав би спадати з весною 1962-го року.

СЕАТО може втратити свою головну морсько-летунську базу

Сінґапур. — Маляйський прем'єр Тенґку Абдул Рахман заявив у парляменті, що коли між автономним містом Сінґапуром і Маляйською Федерацією прийде до об'єднання, то Сінґапур не зможе бути морсько - летунською базою Південно - східнього азійського оборонного пакту (СЕАТО). Названий маляйський прем'єр є прозахідньої і протикомуністичної орієнтації, зате більшість в місцевому парляменті, чи пак міській раді в Сінґапурі має лівиця, яка вороже ставиться до СЕАТО, як ніби „імперіялістичного бльоку", що погрожує „визвольним рухам", маючи тут на увазі насправді комуністичні операції в південно - азійських країнах. В Сінґапурі Британія має тепер коло 80.000 вояків, моряків і летунів, три летовища із 500 до 700 літаками та поважну морсько - воєнну фльоту. Комуністичний Китай і північний В'єтнам натискають на своїх однодумців та полентачів в Сінґапурі, щоб вони погодились на приступлення до Маляйської федерації, але під умовою спаралізування великої морсько - летунської бази у випадку збройної інтервенції СЕАТО проти комуністичних аґресорів в Ляосі чи в Південному В'єтнамі.

Місія ОН в Конґо стоїть перед грошовим банкрутством

Об'єднані Нації. — Якщо до кінця цього місяця Об'єднані Нації не дістануть дальших доль. 20 мільйонів, то вони будуть примушені відкликати своїх 18.000 різнонаціональних вояків з Конґа і припинити свою тамошню місію, ведену під охороною того війська. Таке заявив фінансовий референт Об'єднаних Націй Брус Тернер на Бюджетовій комісії ОН в минулий понеділок, ствердивши, що каса ОН має грошей ще тільки на два тижні на покриття видатків для того війська ОН в Конґо. Утримання його коштує по кругло 10 мільйонів місячно. Половину тих коштів покривали до цього часу З'єдинені Держави, але на тому засіданні Бюджетової Комісії ОН представник ЗДА Омар Берлсон звернув увагу, що американська публічна опінія стає щораз критичнішою у відношенні до одностороннього фінансування різних місій Об'єднаних Націй при одночасному бойкоті тих місій іншими членськими країнами ОН. На міжнародне військо ОН в Конґо СССР, всі інші комуністичні держави, Франція і арабські країни — не дали ні цента. Африканські і південно - американські країни виправдуються своєю бідністю, — інші не платять „принципово", не погоджуючись з активним встряванням ОН в справи Конґа.

Організація Американських Держав розглядає справу спільної акції проти Куби

Вашинґтон. — Організація Американських Держав більшістю 20-ох голосів до одного вирішила розглянути прохання Перу, щоб скликати конференцію закордонних міністрів американських держав, які вирішили б, чи треба вести спільну акцію проти Куби. Представник Перу вніс був свою пропозицію давніше і тепер її мають розглядати 25-го жовтня. В скарзі Перу говориться про те, що комуністична підривна акція на Кубі загрожує західній півкулі, бо Куба сталася комуністичним причілком в Західній Півкулі. З Гавани на Кубі оскаржують ЗДА в тому, що американський нищильник допоміг 45-ом кубинським втікачам, які були втекли на один із багамських островів, дістатися до Маямі на Флориді. Кубинський часопис „Революсіон" називає втікачів „контреволюціонерами", а ЗДА виславши нищильник на допомогу втікачам на англійському острові, „вмішувалися у внутрішні справи" Куби, — твердить кубинський часопис.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Проф. Юрій Б. Кістяковський** з Гарвардського університету одержав нагороду ім. Чарльза Летропа Парсонса на 1961 рік за свою працю й заслуги на становищі спеціяльного асистента през. Д. Айзенгавера в рр. 1959—61. Нагороду Парсонса уділюють у вигляді пропам'ятної таблиці або грамоти, надаючи привілей призначувати за своїм вибором якомусь студентові стипендію в сумі 2.500 дол. Уділюють цю нагороду що три роки й тільки тоді, як є відповідний кандидат.

● **За перших вісім місяців 1961 р.**, значить від січня до червня ц. р., до Канади прибуло 86 осіб українського роду. За перших шість місяців 1960 р. приїхало 152 особи українського походження. В часі від січня до кінця червня 1961 з СССР до Канади приїхало 29 осіб.

● **Українського інженера Сергія Пащенка**, кол. члена місії УНР, який працює вже 37 років на становищі окружного директора продажу видань французького видавництва Арістід Кійє, нагороджено в жовтні ц. р. почесною медалею праці та розетою з академічними пальмами. С. Пащенко відомий теж із своїх перекладів з французької мови на українську. Він перекладав твори Альфреда де Мюссе, Стендаля та ін., які виходили з початком 20-их років у В-ві „Чайка" у Відні.

● **Доповідь д-ра Богдана Кордюка**, голови Політичної ради ОУНз на тему „Україна в сучасних політичних концепціях Заходу" відбудеться заходом Політичної ради однодумців ОУНз у ЗДА в суботу дня 21 жовтня ц. р. о год. 7.30 увечері в залі Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку при 149 Другій Евню.

● **Літературно - Мистецький Клюб у Ню Йорку** влаштовує в п'ятницю дня 20 жовтня ц. р. доповідь п-ні Катерини Пеленськ „Враження з подорожі по Україні". Доповідь буде ілюстрована кольоровими світлинами, зробленими в Україні, що їх висвітлюватиме п-ні Віра Шумейко. Початок о год. 8 веч.

ХРУЩОВ ПОГРОЖУЄ АТОМОВОЮ БОМБОЮ, — ВІДКЛИКАЄ УЛЬТИМАТ ЩОДО БЕРЛІНУ

Москва. — У 6½ годинній промові перед 4.413 совєтськими делеґатами і 83 закордонними делеґаціями на 22-му конґресі Комуністичної партії СССР, Нікіта Хрущов заявив в минулий вівторок 17 жовтня ц. р., що „коли західні держави виявлять готовість полагодити німецьку проблему, то питання остаточного терміну не матиме дуже великого значення. Тому — продовжував він — ми не будемо наполягати на підписання мирового договору перед 31 грудня 1961 року. Головна справа — це полагодити проблему, зліквідувати залишки другої світової війни, підписати мировий договір з Німеччиною. Це основна річ, це суть справи". Таким чином Хрущов відкликав попередні кількакратні погрози, що коли західні держави не погодяться на розв'язання німецької і берлінської проблеми до кінця цього року, то СССР підпише сепаратний мир з Східньою Німеччиною, віддавши їй суверенні права у відношенні до шляхів комунікації між Західнім Берліном і Заходом. Однак поруч із цією формальною „концесією" Хрущов тут же повторив всі свої попередні, несприйнятливі вимоги, як підписання мирового договору з двома Німеччинами, себто визнання Східньої Німеччини і залеґалізування поділу Німеччини, демілітаризування Західнього Берліну та перетворення його „у вільне місто", створення в Европі і на Далекому Сході безатомових смуг, підписання пакту неаґресії між НАТО і державами Варшавського пакту і т. п. Західні коментатори вбачають „поміркованість" Хрущова в його заяві про потребу „узгідненої і взаємно сприйнятливої розв'язки". Він заявив: „Маємо враження, що західні держави виявлють деяке зрозуміння ситуації та що вони схиляться до шукання розв'язки проблем Німеччини і Західнього Берліну на взаємно сприйнятливій базі".

А потім, поруч із цими ніби поміркованими словами, Хрущов знову лаяв Америку, як „головну аґресивну державу" та як „протектора колоніялізму". Хрущов знову вичисляв різні роди зброї, що їх має і продукує СССР, зокрема атомові підводні човни та всілякі ракети, якими ніби СССР може „знищити аґресора". Але найголосніший закордонний відгук викликала заповідь Хрущова, що теперішні ядрові експерименти Совєтського Союзу закінчаться під кінець цього місяця розрядженням 50-меґатонової бомби. Один меґатон рівняється мільйонові т. зв. кілотонів. Найбільша ядрова енерґія, що її розрядили З'єдинені Держави, вміщувалась в 20-ох меґатонах і — за газетними твердженнями — на складах зброї ЗДА є 20-меґатонові бомби. За першими коментарями, вибух 50-меґатонової бомби викликав би спустошення, пожежі і попечення людей другого ступня в промірі 45 до 50 миль. Хрущов нахвалявся, що Совєти могли б розрядити також ядрову силу на 100 меґатонів, але — мовляв — „такий вибух міг би вибити нам наші власні вікна".

На московському комуністичному з'їзді є, як згадано, комуністичні делеґації з 83-ох різних закордонних країн, між ними й тричленна делеґація американських комуністів. Зате нема нікого з двох комуністичних країн — Юґославії, що її Хрущов таврував знову за „ревізіонізм", і Альбанії, яку Хрущов таврував за опозицію супроти „чистого ленінізму", сформульованого ніби на 20-му большевицькому конґресі. Хоч Альбанія зайняла в ідеологічному спорі з Москвою сторону Пейпінґу, проте з комуністичного Китаю прибула делеґація під проводом прем'єра Чу Ен-лая.

Хрущов засуджує Ворошилова, як керівника „антипартійної групи"

Москва. — У своїй понад 6-годинній промові з минулого вівтірка на 22-му партійному конґресі, Хрущов вперше назвав також Климентія Ворошилова, як одного з „протипартійної групи", що старалися викинути його у 1957 р. з влади. Хрущов заявив: „Ленінську лінію партії оспорила опозиційна протипартійна група, що її творили Молотив, Каґанович, Маленков, Ворошилов, Булґанін, Первухін, Сабуров і Шепілов, який прилучився до них". 80-літній Климентій Ворошилов, один із дуже нечисленних живучих ще „старих большевиків", є маршалом, був головою Верховного Совєта, себто „президентом" СССР і на яку годину перед виступом Хрущова обрано його до 41-членної президії конґресу.

У СВІТІ

● **Туніський президент** Габіб Бурґіба загрозив, що „відновиться війна" за французьку морсько - летунську базу Візерту, якщо Франція внедовзі не почне конференції задля устійнення дати остаточної евакуації тієї бази. В збройному конфлікті довкола бази згинуло 19 липня ц. р. 1.300 туніcців. Тунісія погодилась, щоб Франція зберігала ту базу тільки „на час Берлінського конфлікту".

● **По нових африканських** державах подорожувала група американських сенаторів. Найбільше враження на них зробив конґолійський прем'єр Сиріль Адуля. Сенатори — за твердженням газет — прийшли до переконання, що Адуля є державним мужем прозахідньої орієнтації, який не допустить, щоб його комуністичний віце - прем'єр Антуан Ґізенґа взяв верх в конґолійській політиці.

● **Територія Західнього Самуа**, островів на Тихому океані, що мають разом мешканців коло 100.000, має дістати 1 січня 1962 р. самостійність. Тепер править там Нова Зеляндія як мандатор Об'єднаних Націй. Представник самуанців в Об'єднаних Націях — Фіяме Матаафа Фавмуіна Мууліну II — признав, що копра і кокосові горіхи на тих островах не дають тій новій „державі" економічної бази. Якщо та „держава" захотіла б ввійти до Об'єднаних Націй і була туди прийнята, то мала б рівний голос в усіх міжнародних справах з З'єдиненими Державами.

● **Південно - африканська Унія**, мабуть, виступить з Об'єднаних Націй в реакції на „вотум недовір'я", що його Генеральна Асамблея висловила південно - африканському міністрові закордонних справ Ерікові Любові в минулому тижні 67 голосами за його промову в обороні біло - расової політики Південно - африканський уряд не має претенсій до азійсько-африканських країн, які голосували „проти", тільки до західньо - европейських та американських, які не взяли його в оборону.

● **Нові французько - альжирські** переговори мають відбуватись в повному засекреченні. Про них не будуть появлятись ніякі газетні звідомлення, поки не дійде в них до такого порозуміння в головних справах, що можна буде розпочати одверту офіційну конференцію. Альжирсько - арабські націоналісти будцім-то рішені піти назустріч плянам президента де-Ґоля та підтримати його в його боротьбі проти скрайніх французьких націоналістів, які борються за „французький Альжир".

● **Світова Організація Здоров'я**, одна з аґенцій Об'єднаних Націй з осідком в Женеві, покликала на одного з чотирьох асистентів генерального директора, совєтського лікаря, д-ра Орґанеса Вароянa, директора Інституту епідеміології і мікробіології в Москві.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N.J

Членство Америки в ОН

Нема сьогодні в світі ані одного державного мужа, нема ані одного політичного коментатора, який не говорив би про „кризу Об'єднаних Націй", без уваги на те, хто в чому цю кризу вбачає та як її оцінює. Амбасадор ЗДА в ОН Адлей Стівенсон у своїй промові з минулого понеділка вбачав найбільшу кризу Об'єднаних Націй у факті, що впродовж місяця від дня трагічної смерти генерального секретаря Дага Гаммершилда не можна було вибрати навіть тимчасового його наступника, і перестерігав, що погана розв'язка цієї кризи буде початком кінця цілої організації. Ряд азійсько - африканських промовців — протягом тільки одного 16 ц. м. було їх три — таврували великі держави за їх нездібність бути лідерами в Об'єднаних Націях, за неспроможність конструктивно і скоро розв'язувати зажливі проблеми. Ба навіть комуністи, дійсні спричинники паралічу Об'єднаних Націй, говорять про кризу ОН, вбачаючи її в нібито односторонньому проводі тієї установи, підлеглому З'єдиненим Державам.

Насправді ЗДА і взагалі вільний Захід давно вже втратили керівні впливи і реальну можливість вирішувати на терені ОН міжнародні конфлікти. Сталося це не тільки внаслідок зміни аритметичних комбінацій, коли число членів ОН дійшло до 101 і рішальними в голосуваннях стали „невтральні", з них головно малорозвинені африканські країни, що не знають і не розуміють відносин у світі, але й внаслідок зміни атмосфери. У великій мірі завинила в цьому нерішуча й нерішуча постава ЗДА, яка послаблює в очах закордону авторитет країни. Виявляється це, наприклад, у такому характеристичному факті, що ось американська дипломатія не може знайти ні одної країничлена ОН, яка зголосилася б в своїм імені західню формулу на тимчасове розв'язання проблеми членства комуністичного Китаю. Об'єднані Нації є для Америки не корисним тереном для лагодження міжнародних справ, а тереном безперервних турбот.

Об'єднані Нації давно вже перестали бути організацією для зберігання світового миру. Навпаки, різні члени ОН використовують їх для актуалізування і пропагандивного роздування й загострювання конфліктів, не маючи потім змоги їх розв'язати. Шукаючи первородного гріха Об'єднаних Націй, коментатори правильно вказують на фальшивий засновок, начебто переможна в останній світовій війні „велика п'ятка" має далі порядкувати світом; внаслідок того засновку ЗДА, Англія, Франція, СССР і Китай дістали упривілейоване, постійне в Раді Безпеки місце з правом „вета". Недавно читали ми правильну заввагу, що ні Франція, ні Китай не були посніними переможцями, континентальний Китай швидко після війни опанувала ворожа вільному світові влада, а Совєтський Союз почав саботувати усі дії ОН, незгідні з його цілою заволодіння світом. Об'єднані Нації коштують вже Америці більйони. ЗДА не вступали до Ліги Націй внаслідок сильних ще тоді ізоляціоністичних тенденцій в цій країні, але приявність ЗДА в Об'єднаних Націях з розпучливими зусиллями зберегти ОН при житті невсилі — як видно з розвитку подій на терені тієї установи й у ширкому світі — охоронити Об'єднані Нації від тієї самої долі, що її зазнала Ліга Націй. Тож насувається логічний запит: навіщо витрачати стільки енергії і грошей для рятування установи, якої врятувати не вдасться і яка своїм складом, виглядом, нарадами, атмосферою й практичними вислідами дій викликає до себе щораз меншу пошану в народів світу і в американських громадян?!

Один американський коментатор порівнює політику ЗДА у відношенні до Об'єднаних Націй з директором театру на Бродвеї, який хоч'я би за всяку ціну зберігати в репертуарі п'єсу, дармащо вона мала дуже погану критику і приносила поважний дефіцит. Хоч, може, не лицює прирівнювати Об'єднані Нації з театральним видовищем на Бродвеї, проте фактом є, що Об'єднані Нації покищо є для З'єдинених Держав високодефіцитовим підприємством.

Загадкова засекреченість

Справа найсвіжішого совєтського втікача Александра М. Голуба, який, перебуваючи в Голляндії з групою совєтських туристів, скористав з нагоди і вибрав волю, набрала міжнародного розголосу. Закінчилася вона покищо не тільки викиненням з Голляндії двох урядовців совєтської амбасади, які разом з 12 іншими совєтськими службовцями й агентами брали участь в нападі на голляндську поліцію, щоб відбити з допомогою кулаків з-під її охорони А. Голуба і його дружину Ірину, але й проголошенням совєтського амбасадора П. Пономаренка, який керував цим нападом, небажаною в Голляндії особою і послідовно виїздом з Москви голляндського амбасадора Гельба, що його совєтський уряд викинув у відплату за усунення Пономаренка.

З цього приводу відбулася виміна гострих протестаційних нот між Голляндією і СССР. В голляндській ноті слушно затавровано незгідну з усіма принципами дипломатичного кодексу нахабну поведінку совєтського амбасадора і його службовців на терені Голляндії. Совєтська нота, датована днем 13-го жовтня, значить уже після одержання голляндського протесту, намагається виправдати П. Пономаренка та його співробітників, які діяли нібито „для охорони своїх громадян", і протестує проти „незаконних дій" голляндської влади. Характеристично, що в совєтській ноті немає ніяке слова про перебіг цілого інциденту в дні 9-го жовтня в Амстердамі і нема згадки про А. М. Голуба, а згадується тільки „совєтську громадянку" . . . І. А. Алексеєву, що її, мовляв, голляндська поліція провокаційно хотіла затримати перед від'їздом до СССР.

Совєтська нота є ще одним прикладом перфідного засекречування большевиками фактів і подій неприємних для СССР. Продиктована ця засекреченість передусім намаганням сховати від громадянства СССР факт переходу на Захід ще одного видатного науковця. З цією метою не тільки промовчано втечу А. Голуба, але навіть змінено прізвище його дружини Ірини А. Голуб на „І. А. Алексєєва". Дивуватися цьому немає чого, бо ж ще й досі не було у совєтській пресі ніякої згадки про те, що обрали волю український науковці Михайло Клочко і Микола Середа.

З другого боку, треба сказати, що незрозумілим є трактування всіх цих останніх випадків переходу українських науковців у вільний світ західньою, а тому числі й американською пресою. М. Клочко, українець з Полтавщини і абсольвент київських шкіл, фігурував у повідомленнях цієї преси, як „росіянин" і „совєтський учений" аж до часу, поки він сам не ствердив, що народився в Україні і в 1937 році йому загрожувало заслання. Українськість Миколи Середи, молодого інженера з Києва, важко було заперечити, тим більше, що заявився він відкрито проти панування Москви над українським та іншими народами. Проте і це не перешкодило деяким органам американської преси й особливо ж російським емігрантським часописам промовчувати усі ці заяви Середи про його незалежницькі погляди й особливо твердження про його знайомість з діяльністю української еміграції. З подібним трактуванням зустрівся в західній і в американській пресі Александер М. Голуб. З нього зроблено російського хеміка із Свердловська, не зважаючи на те, що походить він з України і ще 1959 році був доцентом Київського університету й автором численних публікованих теж і українською мовою наукових праць.

Намагання приховати від світової опінії українське походження видатних утікачів із Совєтського Союзу і применшити політичне значення цих переходів, які вже не є відокремленими випадками, але можуть свідчити про наявність опозиційних до совєтського режиму настроїв серед українських науковців в СССР, могли б свідчити, що існують якісь засекречені, ворожі до України чинники, яким факти втечі українських учених з СССР дуже не на руку, чи не так само, як дуже невигідні ці факти самій Москві і її кремлівським самодержцям.

А. Заплітний

РОЗБРОЄННЯ І АТОМОВА ВІЙНА

Останнім часом появилися в деяких органах американської преси міркування, які, окрім своєї гострої актуальности та переконливости, заслуговують на загальну увагу через те, що є яскравою протилежністю до всього того, що про розброєння та атомову війну досі говорено й друковано.

Якщо йде про розброєння, то майже до непомильної догми зросло переконання, що угода про знищення всіх запасів атомових бомб при міжнародній контролі віджене від людства раз назавжди загрозу атомової війни. Ця загальна віра, каже Мортан А. Каплан в „Ню Лідер" з 4 - 11 вересня ц. р., дуже примарлива й переконлива в теорії, є далеко не такою надійною і непорушною, бо можна прийняти, як дуже правдоподібний факт, що навіть при добрій вірі ні ЗДА, ні СССР не знищать усіх своїх атомових бомб, а залишать дещо, щоб дати своїм країнам таку-сяку охорону на випадок непередбачених подій. Можна навіть знищити всі вже вироблені атомові бомби, але залишити їх складові частини в різних місцях, щоб в разі потреби у короткому часі їх зібрати.

Якби навіть цього не сталося, процес продукції атомової зброї залишиться в головах атомових науковців, яких ніхто не збирається вбивати, і в написаних ними книжках, яких ніхто не думає палити. Звідсіль висновок: при черговому загостренні міжнародних відносин перегони в атомовому зброєнні відновляться.

При злій волі большевики будуть в далеко вигіднішому положенні, ніж ЗДА, якщо заховають таку кількість атомових бомб, якої вистачить для того, щоб смертельно поранити ЗДА. Політичний устрій СССР дає можливість перевести таку операцію в абсолютному секреті, а величезний простір цієї держави робить всяку, навіть найширшу міжнародню контролю безнадійною справою.

Навпаки, в ЗДА, щоб затримати деяку кількість атомових бомб і щоб частинно відновити їх продукцію, потрібно згоди багатьох чинників, отже ця справа може протягнутися і стати голосною. Це дасть совєтам нагоду виступити проти ЗДА з ультимативною вимогою знищити всю їхню атомову зброю. Розуміється, якби такий ультимат був прийнятий, за ним прийшли б дальші накази Москви. ЗДА втратили б свою державну незалежність і впали б до стану сателіта СССР.

Поважну трудність справить постава менших держав, які відкрито або в секреті продукуватимуть малі атомові бомби. Збіг різних обставин може привести до того, що такі бомби дістануться в руки революційних організацій, навіть в руки гангстерських груп, ставлячи цим в безборонну поставу уряди та цивільне населення. Такі й подібні можливості приводять автора до висновків:

„Людство вже ніколи не позбудеться страху перед атомовою війною і ніколи не відсуне від себе ризика такої війни (принаймні при сучасному політичному поділі світу — А. З.). Теперішній стан, хоч і криє в собі багато небезпек, дає найбільші шанси зберігання миру, бо противники, знаючи, що навіть несподіваним нападом не можна цілком знищити ворога і спаралізувати його відплатної дії, стримуються від війни до моменту, коли переконаються, що мають стовідсоткову перевагу.

Загально повторювана фраза, що перегони в зброєнні завжди ведуть до війни, не має потвердження в історії. Навпаки, війни вирішувано звичайно тоді, коли друга сторона не була в задовільний спосіб озброєна або до збройного конфлікту не була приготована.

Найбільша небезпека для миру лежить в совєтській системі, яка дозволяє дуже малій кількості осіб закрити перед світом свою атомову зброю, потаємно продукувати нові її форми та плянувати війну, не в'яжучи себе якимнебудь моральними засадами. Поважна частина американської преси, в погоні за сенсацією, защепила своєму громадянству переконання, що прийдешня атомова війна принесе за собою неминучу загибіль нашої цивілізації, що вона змете з лиця землі ЗДА. Навіть якщо частина населення переживе цей катаклізм, то вона буде засуджена на духовий занепад та фізичне каліцтво. Час від часу такі голоси притихали, то ставали голоснішими.

До історичного населення вони дійшли восени 1958 року, коли червоні китайці загрозили, що вони силою заберуть острови Матсу і Квімой, а Хрущов у листі до Айзенгавера ультимативно зажадав, щоб ЗДА забрали всі війська з Формозької протоки і з самої Формози, бо інакше стануть віч-на-віч з усією військовою могутністю Росії і Китаю.

Населення почало непокоїтися. Президент Айзенгавер насамперед відіслав московському диктаторові його листа, як образливого, без мериторичної відповіді, а потім через радіо і телевізію звернувся до народу, щоб його заспокоїти підкресливши, що ні на які переговори чи поступки комуністам він не піде, що не буде ні еліпсенту, ні Мюнхену на Далекому Сході.

Китайські комуністи кинули на Матсу і Квімой сотки тисяч гарматних стрілен, не заподіявши їм поважної шкоди: вони навіть не пробували їх здобувати. Хрущов не махнув пальцем. ЗДА залишились непорушені і цілі. Не вбила ні один американський вояк, хоч поважна їх кількість була недалеко в бойовому поготівлі.

Можна припускати, що коли Хрущов поведе ще більшу пропаганду і ще яскравіше буде малювати страхіття війни, частина великої преси підносе знову несамовитий крик, щоб рятувати ЗДА від неминучої загибелі. Вже тепер висувають її колюмністи, покищо досить несміливо, думки, мовляв, немає розумної причини Америці кривавитися за Берлін, що вистачить признати його стан вільного міста під опікою ОН, що не варта перейматися долею націй, яка розпочала дві світові війни, що кінець-кінцем треба дати Совєтському Союзові забезпечення, що німці втретє не нападуть на нього.

Не вдаючися в полеміку з цими дуже поверховими й дуже для вільного світу небезпечними твердженнями, можна сказати: якщо президент Кеннеді здобудеться на таке саме рішуче „ні" в справі Берліну, як це зробив президент Айзенгавер в справі Матсу і Квімой, то вся Берлінська криза розвіється безслідно, так, як це сталося з цими островами.

„КУЛЬТ ОСОБИ" ВІДНОВИВСЯ В СССР

У промові на закритому засіданні 20-го з'їзду Комуністичної партії Совєтського Союзу в 1956-му році секретар партії Хрущов казав:

„Ми повинні покінчити з культом особи рішучо, раз назавжди . . . Ми повинні невблаганно боротися проти всяких спроб вернутися до цієї практики в тій або іншій формі" . . .

Хрущов глузував із моди, поширеної за влади Сталіна в СССР, називати міста, райони, підприємства і колгоспи іменем живих діячів комуністичної партії, — „мовби вони були приватною власністю". Так говорив Хрущов, коли ще не стояв на вершинах влади, про культ особи. Але, прогнавши своїх суперників із провідних посад в партії та в уряді і зайнявши позицію Сталіна в совєтській державі (секретар партії і голова уряду), він забув про свій засуд культу особи і пішов слідами свого попередника.

Уже появилися в СССР книжки про „рішальну ролю" Н. Хрущова в битві за Сталінград в 1943-му році; уже показують фільм, в якому звеличують особу Хрущова („наш Микита Сергійович"); уже село Калинівка, Хомутовського району, Курської області, де народився Хрущов, стає „заповідником", куди їздять журналісти, щоб поклонитися на цю нову „Мекку"; уже іменем Хрущова називають старовинне українське місто Крилів біля Чигрина, що за царського режиму було перейменоване на „Новогеоргієвськ", але в народі було відоме як Крилів. Це ж у думі народній згадується — „як у славному місті Крилові . . ."

Ладаном славословія на адресу Хрущова густо кадили промовці на 22-му з'їзді комуністичної партії України в Києві наприкінці вересня і на початку жовтня цього року. Беру перше-ліпше число „Радянської України" з 1-го жовтня 1961 р. і читаю промови вождів КПУ. П. Розенко, заступник голови Ради Міністрів України тричі згадує „з похвалами" Хрущова. Секретар Львівського обласного комітету КПУ І. Грушецький помина́є ім'я Хрущова двічі (запевняє „особисто Микиту Сергійовича Хрущова") . . . Найдек, секретар Черкаського обкому КПУ згадує Хрущова з подякою („особисто товаришеві М. С. Хрущову"); секретар Сталінського обкому КПУ І. Дядик згадує теж про „особисту допомогу" Хрущова. Також і ланкова з тернопільського колгоспу М. Василик передала у промові на з'їзді подяку Центральному Комітетові КПСС „на чолі з дорогим М. С. Хрущовим". Секретар Хмельницького обкому КПУ І. Лутак „поклонився" Хрущову двічі, секретар Чернігівського обкому КПУ П. Дорошенко назвав ім'я Н. Хрущова тричі. Не забарились в славословіях Хрущову і інші промовці: міністри Сахновський, Щербицький, поет А. Малишко, секретар Сумського обкому КПУ А. Науменко (висока вдячність „вірному ленінцеві, невтомному борцеві за мир і щастя народів Микиті Сергійовичу Хрущову").

Стиль і пропорції підлещування до вождя совєтського уряду і партії нічим не відрізняються від сталінського „культу особи".

Слід зазначити, що немало учасників 22-го з'їзду Комуністичної партії України були на 20-му з'їзді Комуністичної партії Совєтського Союзу і чули промову Хрущова проти культу особи взагалі і Сталіна зокрема. Що мусять думати ці люди про новий культ особи Хрущова?

Хрущов пояснював у своїй промові 1956 року культ особи характером Сталіна і обставинами, що партія перейде на „ленінські позиції" і не допустить повторення минулого. Але це були слова. Очевидно, диктаторська система вимагає культу особи — бо партія не дозволяє вільної критики і мусить вірити безумовно авторитетові одної „непомильної" особи.

Культ особи, надавання людині надлюдських прикмет і талантів — це засіб для зміцнення режиму. Певно, не один совєтський громадянин в душі сміється з новоспеченого культу Хрущова.

Читач

дуже голосною колись справі обох цих островів.

Всі побоювання і страхіття, мальовані частиною великої американської преси на тлі атомової війни, називає д-р Тейлер, один з найбільших знавців атомової справи в щоденнику „Дітройт Ньюз" з 14, 15 і 18 вересня ц. р. просто недоречностями та нісенітницями. Він каже, що атомова війна буде великим нещастям і забере багато людських жертв, але є всі дані її пережити, здобути над ворогом перемогу і за 3 - 4 роки відбудувати воєнні знищення, при чому ЗДА залишаться надалі могутньою, незалежною та демократичною державою.

Маючи навіть велику кількість атомових стрілен, СССР все таки не має їх стільки, щоб ними засипати цілу нашу країну. Він мусить обмежитися бомбардуванням деяких міст і військових об'єктів. Напевно одна третина людности ЗДА буде поза всякою небезпекою. Друга третина буде наражена тільки на небезпеку радіоактивних опадів. І тільки остання третина переживатиме в сфері безпосередньої небезпеки. Очевидно, тільки в місці, де впадуть атомові бомби, і в найближчій околиці мешканці не матимуть шансів урятуватися. Приблизно 70% з цієї третини може вийти живою і здоровою. Такий стан, що найбільше 10% усієї людности може загинути в атомовій війні а 90% врятується, можна осягнути через:

1) Побудову схоронищ в усій державі; навіть у малих оселях і фармах. Примітивне схоронище можна збудувати за $50. На передмістях вони мусять бути тривкіші і більші, в містах дуже міцні і великі. Схоронища можуть врятувати життя і здоров'я приблизно ста мільйонам наших громадян.

2) Через побудову на терені держави відпорних на радіацію магазинів з харчами та інструментами й машинами, потрібними для відбудови. Ці магазини можуть врятувати дальших 30 - 40 мільйонів людей від голоду й недуг.

3) Через наладнання між схоронищами і осередками цивільної оборони доброї сполуки.

4) Через широку інформацію населення, як воно має хоронитися від радіації і як лікуватися від неї.

Отже, треба докладати всіх зусиль, щоб побороти байдужість, апатію, зневіру та фаталізм, які посіяла в цій справі велика частина американської преси.

УРЕ — „перша українська енциклопедія"?

Вийшов з друку і вже прибув закордон четвертий том „Української Радянської Енциклопедії" київського видання. Всі чотири томи старанно видані, гарно оправлені, хоч — як на державне видання — замало ілюстровані. Однак, не зовнішність книги цікавить в першу чергу читача, та ще й читача на волі.

Еміграційна українська преса вмістила вже кілька критичних відгуків на УРЕ; немало критичних зауваг було і в самій таки совєтській пресі. До них належить і побажання, щоб УРЕ не дублювала „Большую Совєтскую Енциклопедию". Старший інспектор Хмельницького обласного управління культури, Я. Крочек, писав у „Радянській Культурі" з 24-го серпня ц. р.: „УРЕ не повинна дублювати Велику Радянську Енциклопедію — вона має бути оригінальним довідником". В іншому випадку треба було б УРЕ назвати „перекладом БСЕ" і не обманювати світ вигуком „першої української енциклопедії". А втім, світ не легко обдурити, знаючи легше обдурити старшого інспектора культури Хмельницької області Крочека, який там же пише: „Це — перша українська енциклопедія"...

Українських загальних енциклопедій є вже кілька. Перша ще до приходу комуністів вийшла у Галичині. І тепер виходять за кордоном дві наші енциклопедії, що, скромніші, ніж УРЕ, зовнішнім виглядом, але безмежно дорогі кожному українцеві й абсолютно потрібні кожному чужинцеві, який хоче знати правду про Україну: гаслова Енциклопедія Українознавства за редакцією проф. Володимира Кубійовича та Українська Мала Енциклопедія проф. Євгена Онацького — унікальна енциклопедія навіть у світовій літературі енциклопедичного типу. Щойно вийшла 1-ша книжка Дитячої Енциклопедії Українознавства (ОПДЛ — Канада).

УРЕ нас цікавила й буде цікавити. Хоча б тому, що по ній видно, кого й чого не бажають ті, хто диктує М. Бажанові та іншим членам редакції УРЕ в Києві. Не вдаючися до аналізи УРЕ, наведемо лише кілька прикладів її „непослідовности" і неукраїнської позиції.

Це є факт, що вона змушена йти на поводі в БСЕ московських видання, бо інакше її заборонили б видавати, як то вже було в 1930-их роках. Але як пояснити, що, наприклад, в третьому томі немає гасла про о. Агапія Гончаренка — пропагатора імени та ідей Тараса Шевченка в Греції, Англії, ЗДА, особистого знайомого Т. Шевченка, про що це так недавно згадувалося таки в совєтській пресі? Або: чому є гасло про Володимира Винниченка (звичайно, покручене), але немає гасла про бл. п. Степана Бандеру, проти якого і всього національного руху не вгаває писати совєтська „преса"? Чи, наприклад, як треба розуміти „Українську Радянську Енциклопедію" (першу, як пише Крочек!), коли вона в третьому томі повідомляє, що великий італійський революціонер - патріот Джузеппе Гарібальді „не раз відвідував порт Росії — Одесу" . . . Або: ніколи не бувавши в селі Гриців, можна наперед сказати, що там є теперь школа, амбуляторія і молочарня . . . про що й повідомляє УРЕ. А чому УРЕ не подасть справді цікавих фактів про Гриців, ось хоча б про те, що в тому селі донині збереглися залишки валу часів монгольських нападів на Україну, є надзвичайно цікаві підземні коридори, в яких наші предки ховалися від татар, а потім і поляків. Звичайно, УРЕ ані словом не згадала про козацьку дерев'яну церкву в Грицеві, спалену большевиками...

Судячи з трьох томів УРЕ, які вже вийшли друком, можна стверджувати, що є це не так українська енциклопедія, як довідник про „совєтських героїв", російських науковців і інші досягнення" комуністичного режиму.

Леонід Полтава

Д-р Юліян Рабій

ОУН І ПЛАСТ ПЕРЕД ПОЛЬСЬКИМ СУДОМ У САМБОРІ

(2)

З початком 1933 р. на листі окружного суду в Самборі перед лавою присяглих стояли три судові розправи проти бойовиків ОУН: за вбивство Тадеуша Головка, за напад на трускавецьку пошту і за напад на поліційну станицю в Старому Самборі.

На засіданні делегатури українських адвокатів в Самборі оборону в тих процесах перебрали: д-р Іван Рогуцький, д-р Юліян Рабій, д-р Володимир Гуркевич і адв. Іван Білинський в такий спосіб, що в процесі Голувка головну оборону мав вести Іван Рогуцький, в Трускавецькому — Юліян Рабій, а в старосамбірському Володимир Гуркевич. Інші адвокати мали допомагати головному оборонцеві в усіх згаданих процесах. Опісля в процесі Голувка зайшла зміна, бо оборону прийняв також Степан Шухевич, адвокат зі Львова. Про ті процеси широко розписувалася закордонна преса, висилаючи на судові розправи своїх репортерів, а „Українську Пресу" Івана Тиктора заступав мгр. Іван Яремко, подаючи свої звідомлення в „Новому Часі".

Вліті 1932 р. заїхав на відпочинок до Трускавця, біля Дрогобича, до вілли С. С. Васілянок, видатний польський діяч, член санаційного табору Тадеуш Голувко. Була це якась дивна людина, що бажала польсько - української згоди і загинула в тій українській віллі від кулі бойовика ОУН. Донині ні причини, ні мотивів того трагічного атентату історики повністю ще не вияснили.

Розправа в окружному суді в Самборі тривала вісім днів. Головою трибуналу був віцепрезидент окружного суду Вондраж, знаний українофобом, людина дуже нервова і простацька, з марсовим виразом обличчя. Української мови він не знав, а до Самбора прибув десь із західньої Польщі. На розправі засипав наших оборонців численними грошовими карами. Прокурором був віце - прокурор Яніцький, також поляк. На лаві присяглих засідали місцеві поляки. Оборонцями були: д-р Степан Шухевич і д-р Іван Рогуцький. На лаві оскаржених засіло три бойовики ОУН, між ними Роман Барановський, Мигаль і Микола Мотика. Акт оскарження закидав їм усім приналежність до таємної військової, терористичної організації ОУН і співучасть в убивстві Тадеуша Голувка. Головного учасника в суді не було.

Розправа відбувалася у великій залі суду, при чому бічну залу суду, при чому будинок суду і в'язниця були обставлені стійками поліції і цілою хмарою „таїняків", які перевіряли всіх, хто входив до судової залі. Для „цивілів" прокуратура видавала білети вступу по 1 зол., найдальше для 500 осіб, до решта місць була зарезервована для репортерів і т. п.

На розправу приїхав брат убитого, в мундирі комісара поліції, як „пошкодована сторона", і з ним якийсь адвокат з Варшави, який розпочав свою промову словами: „забілі зжуф українци поляка".

Атмосфера в судовій залі була дуже ворожа і образлива для оскаржених. Голова суду Вондраж, судді і присяглі раз-у-раз вживали слів „бандиці, мордерци". Вирок, як і треба було сподіватись, випав найсуворіший: смертний присуд, змінений на досмертну в'язницю для одного оскарженого, по 25 років в'язниці для двох і 10 років в'язниці для Ярослава Мотики. Всіх засуджених перевезено до „Свєнтокшижу" коло Варшави.

Напад на поштовий уряд в Трускавці на основі акту обвинувачення представляється так:

У половині жовтня 1932 року в холодний дощовий день, коло 11-ої години перед полуднем, прямуючи різними вуличками, прийшли до поштового уряду сім юнаків у капкетах і маринарках, а один в сірому капелюсі, з шаликом на шиї. Це був Дмитро Данилишин, провідник бойовиків, який разом з Володимиром Біласом згинув 23 грудня того ж року на шибениці у Львові за напад на скарбовий уряд в Городку Ягайлонському.

Ціллю нападу було захопити на пошті готівку для потреб ОУН. Плян нападу виготовив Зенон Коссак, член Крайового Проводу ОУН, який згинув у 1939 р. в боротьбі з мадярами. Учасники нападу, молоді, місцеві хлопці, двох з них гімназисти, а інші робітники, добре обізнані з тереном, зібралися в стодолі, на полі, а звідтам різними дорогами вийшли на пошті і зайняли призначені їм місця.

Ще цієї бойовки належав також Ярослав Мотика, який відмовився брати участь в акції, і його місце зайняв „резервовий", Бунів - Чорний, про що Мотика не знав.

Бунів - Чорний став на розі доріжці, навпроти пошти, два бойовики зайняли місця коло входових дверей, два — біля поштових віконець, а Дмитро Данилишин і Ярослав Білас увійшли до приміщення, де урядувала касирка. Вигуком „ренце до гури" два бойовики при поштових віконцях стероризували присутніх, яких було до 30 осіб, між ними один польський майор. Всі вони піднесли руки догори, а тим часом касирка відкрила касу, звідки Данилишин і Білас забрали в банкнотах 39 тисяч золотих. На пошті запанувала тишина, присутні огорнув страх. Все це тривало 10-15 хвилин, хоч свідки опісля зізнавали, що вся та акція забрала не менше як дві години.

ПРОТОКОЛ

З НАРАД РІЧНОГО ЗАСІДАННЯ ГОЛОВНОГО УРЯДУ У. Н. СОЮЗУ, ЯКЕ ВІДБУЛОСЯ В ДНЯХ 22-го ДО 26-го ТРАВНЯ 1961 Р., НА "СОЮЗІВЦІ", КЕРГОНКСОН, Н. Й.

(3)

ЗВІТ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

(Продовження)

ІНВЕСТИЦІЇ:

Сплати морґеджів	142,622.74	
Сплати бондів	10,089.62	
Сплати членських позичок	11,836.28	
З переносу на підвищення інвестицій в бондах	593.40	
З переносу на обниження вартости інвестицій в бондах	1,386.00	
Разом від інвестицій		166,528.04
Прихід за час від 1-го січня до 31-го грудня 1960 року		973,895.64

РОЗХІД:

Виплати з посмертного фонду	186,346.53	
Виплати з адміністраційного фонду	120,605.22	
Разом		306,951.75

ІНВЕСТИЦІЇ:

Інвестовано в морґеджах	356,367.60	
Інвестовано в бондах	248,507.65	
Позички членам	18,613.39	
Разом інвестовано		623,488.64
Разом — розхід за час від 1-го січня до 31-го грудня 1960 року		930,440.39

ЗІСТАВЛЕННЯ ГОТІВКИ:

Готівка з кінцем 31-го грудня 1959 року осталася	56,364.96
Прихід за час від 1-го січня до 31-го грудня 1960 року	973,915.64
Разом	1,030,280.60
Розхід за час від 1-го січня до 31-го грудня 1960 року	930,440.39
Готівка з кінцем 31-го грудня 1960 року остається	99,840.21

БАЛЯНС

СТАН ЧИННИЙ:

Готівка	$ 99,840.21
Морґеджі	1,392,582.86
Бонди	3,322,063.42
Позички членам	50,127.05
Разом	$ 4,864,613.54

СТАН ДОВЖНИЙ:

Посмертний фонд	$ 4,769,811.00
Адміністраційний фонд	94,802.54
Разом	$ 4,864,613.54

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА СТАРШИХ ЧЛЕНІВ І МОЛОДЕЧОГО ДЕПАРТАМЕНТУ:

Майно старших членів з кінцем 31-го грудня 1960 р.	19,165,550.61	
Майно Молодечого Департаменту з кінцем 31-го грудня 1960 р.	4,864,613.54	
Загальне майно старших членів і Молодечого Департаменту		24,030,164.15

АКТИВИ НЕ ВТЯГНЕНІ ДО ЗАГАЛЬНОГО МАЄТКУ:

Відсотки від бондів, платні в 1961 р.	168,544.16	
Відсотки від морґеджів, платні в 1961 році	19,430.70	
Відсотки від членських позичок, платні в 1961 році	6,678.50	
Разом відсотки від інвестицій, платні в 1961 році		194,653.36
Залеглі місячні вкладки з Відділів, платні з кінцем 31-го грудня 1960 року	16,920.99	
Залеглі місячні вкладки від членів, платні до посмертних фондів в 1960 році	7,996.94	
Разом залеглі міс. вкладки, платні 31-го грудня 1960 року		24,917.93
Разом невтягнені активи		219,571.29
Разом майно старших членів і Молодечого Департаменту і невтягнені активи		24.249.735.44
Менше обниження активу вартости машин в друкарні УНСоюзу	10,543.79	
Менше книжкова вартість реальностей УНСоюзу в Кергонксоні, Ню Йорк	301,149.58	
Разом обниження активів		311,693.37
Майно старших членів і Молодечого Департаменту УНСоюзу по обтягненні непризнаних активів		23,938.042.07

ТАКІ ВІДДІЛИ УНСОЮЗУ ДОВГУЮТЬ ВКЛАДКИ З КІНЦЕМ 1960 РОКУ:

Відділ:	Сума:	Відділ:	Сума:
12	$ 302.44	260	$ 12.10
35	425.10	311	3.77
44	85.41	319	196.47
53	289.83	329	5.61
58	173.38	358	35.22
61	91.67	378	13.40
74	65.55	389	51.82
82	56.16	395	549.69
88	344.93	415	10.24
105	691.92	418	215.16
114	1,135.60	419	49.08
131	1,030.77	423	2,374.58
141	33.40	442	79.16
143	182.08	443	46.51
153	2,916.97	444	460.32
174	655.97	459	167.19
178	333.42	468	166.76
183	679.12	470	85.22
194	2,799.01	473	1,546.63
203	221.55	478	187.39
207	61.65	486	105.99
238	970.37	497	531.30
242	498.54	500	177.74
252	385.21	502	336.51
Разом			$ 21,837.91

Крім вище поданих незаплачених вкладок з кінцем 31-го грудня 1960 року, 71 Відділів довгують вкладки до посмертних фондів, які мали бути заплачені в 1960 році	3,080.02
Сума місячних вкладок для зарекордування до призначних актив	24,917.93

В загальній сумі майна УНСоюзу втягнені невиплачені сирітські части разом з відсотками на суму $ 128,419.38.

Крім вище наведеного звіту, Головна Контрольна Комісія стверджує, що з кінцем 31-го грудня 1960 року остається 43 невиплачених посмертних запомог на суму $ 23,673.22 і 90 виплатних ендавмент на суму $ 22,917.12, що їх не виплачено досі з недостачі відповідних документів, потрібних до виплат.

ВИТЯГ ІЗ ЗВІТУ АКТЮАРІЯ УНСОЮЗУ:

Смертність старших членів і Молодечого Департаменту була	64.7 %
Оцінка грамот обох департаментів в 1960 році на всі фонди	132.6 %
Інвестиції УНСоюзу від усіх фондів принесли в 1960 році	3.52 %

INCOME AND DISBURSEMENTS ON PROPERTY in KERHONKSON, N. Y. from JANUARY 1, to DECEMBER 31, 1960

	Deposits	Disbursements
JANUARY	$ 850.70	$ 5,976.41
FEBRUARY	2,609.84	4,501.69
MARCH	1,206.31	6,375.02
APRIL	1,210.16	11,162.03
MAY	4,615.56	15,689.56
JUNE	12,576.42	23,125.60
JULY	53,577.57	60,691.83
AUGUST	66,822.09	45,713.73
SEPTEMBER	20,127.13	42,397.51
OCTOBER	15,794.00	7,041.85
NOVEMBER	3,947.45	4,945.88
DECEMBER	6,163.62	10,881.00
TOTAL	$189,500.85	$238,502.11

INCOME

Rooms	$ 130,892.81
Gift Shop	12,317.04
Bar	30,458.26
Snack Bar	10,018.76
Miscellaneous	3,524.48
TOTAL	$ 187,211.35
Ret'd maintenance exp.	670.14
Ret'd bar exp.	375.15
Ret'd transportation	389.20
Ret'd office supplies	55.01
Ret'd petty cash	800.00
TOTAL — INCOME	$ 189,500.85
Total transferred	$ 40,000.00
TOTAL DEPOSITS	229,500.85
Balance from 1959	36,118.47
TOTAL	265,619.32
Disbursements for 1960	238,502.11
BALANCE — December 31, 1960	$ 27,117.21

DISBURSEMENTS

Disbursements:	Total	Capital Improv.	Furn. Equip. Swim. Pool	Hotel exp.
Capital improvement	$ 61,066.78	$ 61,066.78		
Maintenance and repairs	17,496.32			17,496.32
Furniture and equipment	12,815.25		12,815.25	
Heat, gas and electricity	8,201.58			8,201.58
Housekeeping exp.	6,021.53			6,021.53
Kitchen and dinner rooms	3,449.64			3,449.64
Bar beverages	14,725.79			14,725.79
Snack bar	3,169.32			3,169.32
Gift shop	12,130.33			12,130.33
Food	40,174.67			40,174.67
Wages	35,974.83			35,974.83
Tax for employees	3,306.45			3,306.45
Real Estate tax	6,434.04			6,434.04
Insurance, fire and liability	5,669.64			5,669.64
Transportation	4,682.42			4,682.42
Telephone	1,187.35			1,187.35
Office supplies	919.35			919.35
Legal expenses	82.00			82.00
Refund of rent and collections	2,217.48			2,217.48
Church service, entert. & sport	4,441.77			4,441.77
Advertising, road signs	84.20			84.20
Interest on invst. pd. to Ind. Fd.	3,000.00			3,000.00
Petty Cash	800.00			800.00
TOTAL	248,050.74	61,066.78	12,815.25	174,168.71

SUMMARY

Disb. paid by Ellenville & Kerhonkson Bks.	$ 238,502.11
Less returned expenses	2,289.50
Total	236,212.61
Disb. paid by First National Bank	11,838.13
Total	248,050.74
Value of property as of December 31, 1959	255,932.78
Improvements capitalized	61,066.78
Total	316,999.56
Depreciation (5%)	15,849.98
Value of property as of December 31, 1960	$ 301,149.50
Capital improvements	$ 61,066.78
Furniture and equipment	12,815.25
Total Improment & Equipment	73,882.03
Hotel expenses	174,168.71
TOTAL	$ 248,050.74
Hotel income	$ 187,211.35
Hotel expenses	174,168.71
BALANCE	13,042.64
Petty Cash	800.00
TOTAL NET INCOME	$ 13,842.64

ЗАГАЛЬНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ МАЙНА УНСОЮЗУ:

Майно старших членів і молодечого департаменту з кінцем грудня 1960 року	$ 24,030,164.15
Майно старших членів і молодечого департаменту з кінцем грудня 1959 року було	22,740,275.17
Приріст майна за 1960 рік в обох департаментах	$ 1,289,888.68

Всі ми досі вражені ненадійним відходом нашого Предсідника, покійного Дмитра Галичина, і тими наслідками, які його ненадійний відхід спричинив нашій організації і вашому громадському життю. Під цим враженням відбула Головна Контрольна Комісія свою контролю майна і діловодства Українського Народного Союзу в головному офісі в Джерсі Сити в днях від 14-го до 19-го травня 1961 року, а відтак і контролю Союзівки в приявності всіх контролерів.

Перше засідання Контрольної Комісії відбулося вже 14-го травня, щоб обговорити дві важливі справи, а саме:

а) Правне становище нашої організації наслідком смерти Предсідника Дмитра Галичина.

б) Обставини смерти покійного Дмитра Галичина.

Ми провірили 31 параграф статуту і дійшли з Екзекутивою до однозгідного рішення відносно потреби вибору чи затвердження виконуючого обов'язки Президента УНС.

В справі смерти покійного Дмитра Галичина ми мали розмову з Екзекутивою, з дружиною Покійного, панею Стефанією Галичин, з братом Іваном Галичином та з лікарем д-ром Лятишевським і з цих відомостей не дізналися нічого нового. Д-р Лятишевський поінформував нас, що коли він бачив Покійного в суботу, о годині 9-ій ранку, Д. Галичин був тяжко потовчений. Він читав звіт лікаря, який переводив секцію тіла: в цьому звіті не стверджено ніяких побоїв.

Від Вас, Пані і Панове, залежать дальші зарядження, чи вести слідство, чи ні.

КОНТРОЛЯ

Перевести контролю цілого року і виготовити точний звіт являється фізично неможливим, і тому цього разу Головна Контрольна Комісія дасть свої спостереження і зробить відповідні висновки.

Всі цифри, подані в друкованих звітах касира і секретаря, були нами провірені і вони є вповні коректними.

Завдання голови Контрольної Комісії УНС — провірити стан майна і діловодства Українського Народного Союзу.

Український Народний Союз — це організація загально-національного характеру, яка веде провід усього українського життя в Америці в усіх його проявах — політичному, культурному і господарському. Під політичним оглядом — Президент нашої організації очолював Український Конґресовий Комітет, а наші урядовці і члени на місцях вели провід в громадській праці. На культурному полі ми вели перед нашими виданнями в англійській та українській мовах, зокрема такими нашими виданнями, як „Свобода", „Юкрейніен вікли", „Веселка" та інші, а теж організуванням Курсів Українознавства і таборів для молоді. На господарському полі ми помагали нашим іміґрантам увійти в нове американське життя, вчили їх ощадности, а коли прийшла нова хвиля переселення — УНС був на першому місці при організації і допомозі Злученому Українському Американському Допомоговому Комітетові, який, як самостійна міжнародно визнана допомогова організація американських українців, переселив до самих ЗДА поверх 60,000 наших скитальців. Багато із цих новоприбулих оцінили як слід працю УНС, ставши його членами і збагативши наше життя в ЗДА новими силами. Досьогодні УНС був на вершині слави, праці і пошани всього нашого загалу. Контрольна Комісія мала все це на увазі, коли зійшлася на свої перші сходини, щоб дати Вам повний образ сучасного положення нашої організації — Українського Народного Союзу.

ГОСПОДАРСЬКІ СПРАВИ

Про політичну і культурну працю будемо говорити окремо, а тепер обговоримо тільки господарську сторінку, тримаючись засади, що для кожної справи треба трьох речей: грошей, грошей і грошей.

Зараз на вступі скажемо, що прибутки від наших інвестицій, зроблених за останній рік, зросли, але мало зросли прибутки від усього майна УНСоюзу, інвестованого раніше.

Морґеджі.

Контрольна Комісія звертала увагу на збільшення інвестицій в морґеджах, що й було зроблено. Справа діловодства в бондах є проста, і вона може залишитися з малими змінами. Натомість інвестиції в морґеджах мають три головні хиби:

1) Немає ніякого пляну здобування добрих морґеджів.

2) Немає точно усталеної системи уділювання морґеджів.

3) Немає належного внутрішнього діловодства для ведення поширеного відділу морґеджів.

Контрольна Комісія вважає за потрібне створення Фінансової Комісії з трьох осіб із-поза членства Екзекутиви, завданням якої було б перевіряти справи інвестицій в бондах та наглядати за справою морґеджів.

Рекордовий відділ:

Рекордовий відділ занотував у минулому році втрату в активному членстві. Це недобре явище, але це явище є не тільки в нас, але й в усіх інших такого роду організаціях. Саме тому Контрольна Комісія вважає, що для приєднання нових членів треба створити якнайбільше сприятливі умовини по наших громадах, а до таких умовин належало б виелімінування нездорових перегонів між нашими забезпеченевими організаціями. Таке уздоровлення відносин може наступити в першу чергу через злуку всіх або хоч деяких українських забезпеченевих організацій Америки і Канади. Тому сьогоднішній збір повинен видати від себе заклик до всіх забезпеченевих організацій, щоб розпочати негайні заходи для об'єднання. Збоку УНС — створити для переговорів окрему комісію, де були б заступлені Екзекутива, Контрольна Комісія і радні.

Друге джерело створення кращих умов праці для приєднання членів — підвищення платні секретарям та забезпечень організаторам.

Третє джерело створення кращих умов праці — це затвердження пенсійного фонду, яке дало б нам вдоволених і щирих робітників.

Четверте джерело створення кращих умов для зросту нашої організації — це наші видавництва „Свобода", „Вікли", „Веселка" та ін.

Видавництво „Свобода":

За останніх чотири роки прибутки „Свободи" становлять майже ту саму суму, а саме:

1957	$233,000.00
1958	$243,000.00
1959	$233,000.00
1960	$243,000.00

Для поліпшення відносин у видавництві треба:

а) Призначити відповідного окремого управителя.

б) Збільшити й уліпшити прибутки від робіт.

в) Закупити деякі машини.

Контрольна Комісія перевела розмови з редакторами, складачами та працівниками адміністрації і їх загальний висновок був такий, що при мінімальних вкладах у машини можна буде осягнути кращі і більші прибутки та вповні забезпечити Видавництво.

КУЛЬТУРНА КОМІСІЯ

Культурна Комісія перевела в минулому році добру роботу. Контрольна Комісія вважає, що поширення Культурної Комісії на не-членів Екзекутиви мало б велике престижеве значення для цілої організації і для праці самої Комісії. Дотепер до цієї Комісії входили президент або заступник президента, секретар, редактор „Свободи" і голова Контрольної Комісії. Очевидно, що Культурна Комісія в такому складі була фактично Екзекутивою в іншому вигляді.

ОФІС УНС

Контрольна Комісія звертала вже кількома наворотами увагу на справу набуття нового приміщення для офісу УНС, бо старе приміщення

а) замале,

б) небезпечне для здоров'я і на випадок вогню,

в) переповнене і через те поменшує видатність праці урядовців.

Набутий сусідній дім може хвилево відтяжити справу приміщення, але вона надалі буде пекучою справою.

СОЮЗІВКА

Слідує звіт головного контролера інж. Куропася про справи оселі УНС Союзівка:

Нав'язуючи до звіту головного контролера Петра Пуцила з минулого року, я, як той, що переглядав діловодство Союзівки, стверджую, що видатки та інвестиції Союзівки далі зростають, і вона донині не є самовистачальною. Цього року, як можна було сподіватися, є вже більше обережности у видатках. Вже те саме, що цифра $200,000 відстрашила Екзекутиву від будови нового павільйону, свідчить, що треба колись поставити інвестиціям на Союзівці кінець. До $650,000, інвестованих у Союзівку до минулого року, долучується $72,000 на басейн, який досі нескінчений і потягне дальших $10,000 на викінчення й вивінування умивалень і кімнат під басейном. На мою думку, Головна Контрольна Комісія повинна поставити справу Союзівки так:

Або Союзівка є лише для членів УНСоюзу, і тоді не треба нам видавати дальших долярів на коштовні уліпшення і прибудівки. Тоді вистачить з прибутків Союзівки робити конечний ремонт і вдержувати її в доброму стані „андер ріперс". Вона не буде тоді тягарем для УНС, а буде місцем зустрічі союзовців і українців взагалі, буде тим „клаптиком України в Америці". Або Союзівка стає літниськовим люксусовим місцем в горах, і тоді вона мусить конкурувати з іншими подібними об'єктами в районі Кетскил. Тоді треба ще павільйону, треба більше житлових забудувань, більшої „бари", більшої „Веселки" і т. д. Тоді теж треба дальших великих інвестицій, величину яких годі тепер передбачити. В кожному разі, вони заберуть ще півмільйона долярів.

Теперішнє річне засідання мусить над тою справою застановитися і так чи інакше її розв'язати.

КАНАДІЙСЬКИЙ ОФІС

Контрольна Комісія не мала змоги перевірити Канадійського Офісу, але з завваг членів Екзекутиви виходить, що надії на великі користі з канадійського офісу, покладені в Торонто, не оправдались. Про цю справу говоритиме окремо інж. В. Косар. Треба, однак, піднести факт, що з усіх братських організацій Український Народний Союз зорганізував у Канаді таки найбільше членів.

В розмовах з працівниками УНС Контрольна Комісія ствердила, що ми маємо здібних і відданих робітників, які при добрій співпраці дадуть великі осяги в організаційній праці.

Ствердивши, що майно УНС є згідне із записами в книгах, Головна Контрольна Комісія дає внесення на прийняття звітів членів Екзекутиви УНС.

Володимир Ґалан, голова
Володимир Коссар, заст. голови
Степан Куропась, секретар
Петро Кучма, член
Петро Пуцило, член

Після складення звіту Головної Контрольної Комісії, предсідник нарад покликав до звітування поодиноких членів тієї Комісії.

ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ КОНТРОЛЬНОЇ КОМІСІЇ

Звіт головного контролера д-ра Володимира Ґалана

За минулий рік я виконував усі доручення Головної Управи в окрузі Филаделфії, чи то репрезентативного, чи інвестиційного характеру. І одних і других було дуже мало, так що більше часу я посвячував громадській праці в самій Филаделфії.

Всі урядовці одержали запитник з Головної Канцелярії, щоби дати відповідь на питання, як скріпити нашу працю на місцях. І тому я подам Вам аналізу громадської праці української громади міста Филаделфії, яка зараз є на першому місці

а) в збірці Народного Фонду,

б) в збірці Фонду на Пам'ятник Шевченкові,

в) в організації курсів українознавства,

г) в організації курсів історії української літератури на Пенсилвенійському університеті,

ґ) в спортових осягах: ТРИЗУБ — филаделфійський клюб уже другий раз здобув чемпіонат ЗДА у футболі,

д) филаделфійська громада має найбільше число українських церков і народних домів,

е) ця громада веде згідну працю під проводом Філії УКК, яку я очолюю вже кілька років.

Коли ближче приглянутися життю цієї громади, то побачимо, що Филаделфія, Шикаґо і ще одна з американських українських громад, така, як Ню Йорк — ведуть більшу працю в наведених вище напрямках, як всі інші українські громади в ЗДА разом узяті.

Одне явище дуже замітне в усіх наших громадах, а саме те, що з кожним роком меншає людей, які посвячують себе громадській праці. Чому? Бо впливи наших центральних політичних організацій так розбивають зусилля на місцях, що навіть дуже щирі народні робітники відпадають, знеохочуючись до праці, коли треба поборювати не тільки ворожі українству зусилля, але й ворожі виступи своїх таки людей.

Одинокий з цього рятунок — коли дійсно дорога нам наша молодь і українська справа — це злука наших сил, злука братських організацій, започаткована УНСоюзом. УНСоюз може дати почин до цього історичного діла, як найстарша, найбільша і найбагатша українська установа у вільному світі. Знаємо, що з цього приводу буде великий шум і крик, але УНСоюз завжди був піонером поступу.

Я певний, що коли з нашого боку вийде такий апель до з'єднання наших сил, це буде найкраще вшанування пам'яті нашого колишнього предсідника, сл. п. Дмитра Галичина і найкращий подарунок для українського народу та його молоді в ЗДА і Канаді. Сьогодні надзвичайні історичні події вимагають від нас надзвичайних зусиль. Коли ми свідомі своїх завдань, даймо почин до цього великого діла — злуки наших братських організацій.

Закінчуючи мій короткий звіт, хай вільно мені буде подякувати членам Екзекутиви, Контрольної Комісії, усім працівникам канцелярії УНС, як теж і членам филаделфійської округи за їх поміч при виконуванню моїх обов'язків головного контролера УНСоюзу.

Звіт головного контролера інж. Володимира Коссаря

Достойні Членки й Члени Головного Уряду УНС!

Доля судила так, що в навечір'я річного з'їзду Головного Уряду УНСоюзу та напередодні 25-го конвенційного року відійшов від нас довголітній працівник, головний предсідник нашого Союзу, який стоїть на чолі починів та дій українських громад у 29-ох стейтах ЗДАмерики, а також, до деякої міри, в 6-ох провінціях Канади.

З хвилиною неочікуваної і тим болючішої смерти гол. предсідника, сл. п. Дмитра Галичина УНСоюз зазнав великої втрати, яку зразу відчули ми всі, члени Головного Уряду і тисячі членів УНС, розкинених на території північно-американського континенту. Та не лише наша Союзова Родина, але вся українська спільнота по тім і другім боці океану відчуває цю болючу втрату.

Перед нами, членами Гол. Уряду, на теперішньому, останньому передконвенційному Річному З'їзді стоять справи до вирішення, які заважать на долі УНСоюзу на довгі роки.

Питання доповнення Гол. Уряду висувається на перше місце. Це буде спроба для всіх нас, щоб наше рішення було основане виключно на бажанні добра УНСоюзу. На таке рішення ждуть десятки тисяч членів УНС в Америці і Канаді.

Другою справою, над якою ми будемо змушені серйозно застановитися, є велика компетиція асекураційних компаній, які витрачають мільйони долярів рік-річно на оголошення в щоденниках, журналах, телевізії, радіо, на агентів та менаджерів. Вони пускають щорічно десятки нових родів життьових асекураційних та групових, комбінованих та інших привабливих асекурацій та продають їх українцям, а, з другого боку, український резервуар з кожним роком зменшується з браку доплиalgу нової еміграції.

В Канаді УНС начисляв наприкінці 1960 р. 48 Відділів і був домінуючою українською братерсько-допомоговою організацією.

Тому, що обставини для братсько-допомогової діяльности в Канаді більше скомпліковані, як в Америці, можливості збільшення членів УНС знайдено в східній Канаді більш сприятливі, ніж у західній. Це відноситься також і до інших такого роду організацій. Про це говорять статистичні числа, призбирані на протязі останніх 20 років.

Подаю числові дані чотирьох українських братсько-допомогових товариств, що є в Канаді, за 6 років їх діяння (1954 до 1959). Для порівняльних цілей послуговуюся числами для Українського Народного Союзу в Канаді окремо, а числові дані для трьох інших Товариств також окремо.

I. Вкладки (премії)

УНСоюз в Канаді одержав від членів за 6 років	$1,229,711
Три Укр. Бр. Доп. Орг. " " "	861,757

УНСоюз одержав на $367,954 більше від 3-ох інших У.Б.Д.Організацій.

II. Нові члени

УНСоюз приєднав в Канаді за 6 років нових членів	2,852
Три У.Б.Д.Організації " " " "	2,278

Сам УНСоюз в Канаді приєднав за 6 років 2,852 нових членів, а наведені три У.Б.Д.Організації приєднали на 574 нових членів менше, а саме 2,278.

III. Сума забезпечення

Не менш переконливі числа вказують, на яку суму долярів забезпечилися нові члени в УНСоюзу в Канаді за 6 років, а саме $2,935,300, себто на 641,050 долярів більше, ніж три інші У.Б.Д.Організації, які забезпечелися лише на $2,294,250.

(Числові дані взято з річників "Abstract of Statements made by Fraternal Benefit Societies registered to transact insurance in Canada." Ottawa. Queen's Printer and Cfl of Sta. В Канаді досі зареєстровано 4 Укр. Бр. Доп. Організації: Ukr. Fraternal Benefit Society, Ukr. Mutual Frat. Ben. Soc., Ukr. Workingmen's Ass'n; Ukr. National Ass'n.)

Подані порівняльні числа понад всякий сумнів стверджують, що УНСоюз в Канаді, коли йде про життьово-забезпеченеву ділянку, є домінуючою і найбільшою українською організацією. До того всього слід згадати, що УНСоюз почав діяти в Канаді 45 років тому. Словом, УНСоюз є щодо числа своїх членів, пересічної суми забезпечення та майна союзового членства передовою українською братсько-допомоговою організацією в Канаді, так, як є найбільшою українською братсько-допомоговою організацією в ЗДАмерики.

Додатково приходиться мені звітувати про організаційну працю, тому, що мені припала функція організатора УНС в Канаді, яку виконую вже 8 років, що докладніше означає: вживай всіх комунікаційних засобів і їдь по широкій Канаді від моря до моря. Так було попередніми роками, так сталося до певної міри і 1960 року.

В перших роках моєї організаторської праці я присвятив багато часу Заходові, де в той час існували лише 3 Відділи. В 1953 і 1954 рр. я зорганізував 8 нових Відділів, з того числа 6 на Заході, а 2 на Сході. В 1956-58 роках я зорганізував ще 3 Відділи на Заході і в Квібеку. Разом 12 Відділів.

З огляду на те, що треба було по трьох роках відвідати хоч найдалі висунені Відділи я засягнув опінії сл. п. гол. предсідника Д. Галичина, наслідком чого я рішив виїхати до Британської Колумбії і Альберти, де знаходилися Відділи УНС, які не були відвідувані організаторами чи кимсь з центру на протязі кількох років.

На жаль, ця поїздка не закінчилася сподіваними успіхами, хоча я виголосив багато доповідей, на які приходили все пильні слухачі, які брали участь в дискусіях, ставили запити і хвалили УНС. Але небагато з них стало членами, бо майже кожний вкладав свої гроші у різні „Сейвінґс енд Лон Ассосіейшен", в „Інвесторс Синдікейтс фор Сейвінґс енд Інвестмент". Вище сказане повторялось в кожному осідкові наших Відділів в Британській Колумбії і Алберті. На моє пояснення, яка різниця між УНС і синдикатами, вони казали, що не можуть відректися їх, бо втратять багато грошей. Коли я перевірив їх папери і пояснення, то мусів признати їм рацію. Аґентами таких синдикатів, Сейвінґс і інших були також українці, тут роджені і новоприбулі.

Найбільшою, однак, перешкодою в приєднуванні членів в часі мого побуту на Заході були страйки або загроза страйків у лісовій індустрії, зменшення числа робітників на обох залізницях, юнійна осторога страйку цілої залізничної системи в Канаді та зменшення виплат безробітним.

Такі причини змушували людей не брати на себе більших зобов'язань.

Хочу навести опінію сл. п. Д. Галичина, який в своєму звіті за 1958 р., говорячи про організаційні поїздки і їх значення, сказав: „Яка ж була користь з цих поїздок? Відповідь на таке питання не легка, тим більше, що користь з даної поїздки не дається вставити в якісь рамці, щоб її наглядно можна було бачити. Тому тут треба було б поставити зовсім інакше питання, а саме: як виглядала б наша організаційна праця і які були б організаційні успіхи, коли б цих поїздок не було?"

Далі в своєму звіті гол. секр. Я. Падох (в уступі „Прогнози на 1960 р.") згадує сувору і довгу зиму та два святочні місяці, які за традицією здавна були „голодними" місяцями для нашої установи, зокрема для свіжого допливу членства — а саме різдвяний січень і великодній квітень. Не можна дивуватися, що наші організаційні сподівання вповні не здійснилися.

Також неґативно відбилося на нашій організаційній ділянці зменшення до мінімуму організаційних поїздок до Відділів і округ в Західній Канаді.

В Канаді можна було зауважити зріст членства в тих Відділах, де перебував організатор. Мій побут на Заході був перерваний виїздом на конференцію ПАУК, якої я був одним з основоположників, а також координатором. Ця конференція відбулася в Ню Йорку і забрала кілька днів. Вертаючись додому, я задержався в Торонто, де відвідав нашу Канадійську Канцелярію. З її екзекутивним секретарем п. Б. Зоричем ми застановлялися над дальшою працею УНС на Канадійській Землі.

У своїх попередніх звітах я часто підкреслював вагу організаторів в Союзі. Я доказував статистичними цифрами, що успіх одної чи другої кампанії в справі приєднування нових членів залежатиме від кількости постійних чи допоміжних (тепер відділових) організаторів. Подам приклад з кампанії 1959 року:

27 Відділових організаторів приєднали		1,323 членів
5 спеціяльних організаторів	" "	507 членів
5 постійних		1,017 членів

37 організаторів УНСоюзу в ЗДА і Канаді приєднали 2,847 нових членів, себто 56 відсотків. Решту, а саме 44 відсотків, приєднали секретарі з іншими урядовцями і членами УНСоюзу.

В Канаді, на 1,865 нових членів, зорганізованих в роках 1957-1960, 1,152 члени (або 62 %) були зорганізовані постійними організаторами, а лише 713 (або 38%) були зорганізовані членами.

Конечність вишколу не лише організаторів, але також і тих осіб, які займають довгими роками пост відділового секретаря, є для УНСоюзу „бути чи не бути".

Діючим організаторам можна також підшукати відповідних осіб, давати їм початкові інформації і брати їх зі собою до проспектів. Це саме треба робити з секретарями, яким бракує досвіду т. зв. „паблік релейшен".

Також з огляду на те, що в нашому членстві жінки і чоловіки становлять майже 50-50 процентів, треба підшукувати жінок на організаторів, як це роблять інші асекураційні компанії.

Звіт головного контролера інж. Степана Куропася

Минулий 1960-ий звітовий рік позначився дуже малою активністю американської України, УНСоюзу зокрема. З різних відомих і невідомих причин склалося якось так, що найважливіша ділянка організаційного життя УНСоюзу — здобування нових членів — не стояла у нас на програмі, як точка перша.

Правда, про ту першу точку було багато мови в пресі і на вічах, в закликах, відозвах і резолюціях. Але це все паперова робота, яка членів нам в цьому році не дала, бо для цього треба не лише контакту, але й контракту. Такого контракту в шикаґівському районі на нові члени було мало, і наша громада зійшла з перших позицій на організаційному полі. Про те, де головний урядовець цілий рік буває в несоюзових справах, що для громади робить, говорити не буду, бо це не входить в рахубу і цього до союзового звіту нема рації давати.

Минулого року я був у контакті зі союзовцями в міру потреби. Разом я оформив 13 позичок (морґеджів) для членів УНСоюзу, був на зборах 35-го і 114-го Відділів УНСоюзу і в товаристві бл. п. Дмитра Галичина оглядав в Шикаґо доми, на які УНСоюз дав позички.

Я старався зрушити союзове життя не лише в Шикаґо і близькій околиці, але й поза ним. Тому в порозумінні з Екзекутивою УНСоюзу заініціював скликання „Конференції УНСоюзу на вершинах". Така конференція відбулася у Клівленді, а для заощадження коштів для її учасників вона мала місце під час конференції українських фінансових установ до УНСоюзу включно.

Великі надії, покладені УНСоюзом на т. зв. Окружні Комітети Відділів, себе не виправдали — принаймні в Шикаґо. Окружний Комітет зовсім не журився ростом і життям Відділів, а річні збори цього Комітету в присутності бл. п. Д. Галичина виказали брак толеранції і основних прикмет братського співжиття, братської організації, якою є УНСоюз.

Як член Головної Контрольної Комісії, я переводив контролю всього фізичного і духового майна УНСоюзу в осідку організації в травні. Брав також участь в річному засіданні, що відбулося в Торонті, Канада.

Про всі важливіші союзові і зі союзовим життям зв'язані справи та імпрези я писав у „Шикаґівській хроніці" в „Свободі".

Усний додаток до звіту Степана Куропася

До мого річного звіту як контролера УНСоюзу, мушу додати кілька слів про контролю Союзівки. Це був мій спеціяльний ресорт контролі цього року. Нав'язуючи до минулорічного звіту гол. контр. Петра Пуцила, який контролював Союзівку, стверджую, що його цифри видатків, а радше сказати інвестицій на Союзівці, були правильні і досягали суми півмільйона долярів, як наш повний вклад в Союзівку. Цього року, крім нового купального басейну, який ще в підземеллю недокінчений, і який вже коштує 72 тисячі долярів, поважніших видатків не було. Павільйон, який Головна Рада рішила збудувати, Екзекутивний Комітет не зачав, бо цифри, представлені контракторами, такі високі, що Екзекутива вважала за відповідне зачекати з тим пляном і обговорити його щераз на річному засіданню Головного Уряду.

Що такого павільйону потрібно, про те не може бути двох думок. Союзівка не може бути лише літниськом чи готелевим бизнесом, але вона є в першу чергу культурним центром УНСоюзу, вона є, а в більшій мірі ще й буде, архівом бувальщини життя американської України і промотором нових ідей, думок і діл цієї ж України. На такі цілі не можна надто щадити грошей і вартість Союзівки не можна міряти грішми. Не можна теж зразу, за рік чи десять пізнати те, що буде за 25 років. Для життя УНСоюзу є потрібний такий „клаптик України" в Америці. А що це діло є коштовне, то УНСоюз мусить рости, щоби мати силу його фінансувати. Українське громадянство Америки може допомогти справі, як стане в ряди УНСоюзу і спільно нестиме тягар фінансової натури для вдержання тієї належної репрезентації, гідної великого імени УНСоюзу і України.

На марґінесі Союзівки треба ще сказати кілька слів про її заряд.

В заряді Союзівки є двох дібраних людей, один, Данило Слободян, роджений вже в Америці, а другий Вол. Квас, новоприбулий. Вони себе взаїмно доповняють. Перший, людина спокійної вдачі, який мало говорить а більше думає, вкладає в Союзівку весь свій час і своє я. В нього нема годин, кілько треба, стільки він дає в день а то і вночі. Він полагоджує всі справи спокійно, і в такому великому бизнесі, як Союзівка, нема жадних непорозумінь, заворушень і т. п.

Володимир Квас є всюдиприсутній в день і в ночі. Він плянує заготівлю харчів, він вміє купувати і знає коли. Він обчислює кошти вдержання апарату Союзівки, кошти харчів, кімнат і т. п. Головна Контрольна Комісія дає признання Данилові Слободянові і Володимирові Квасові за їх успішну, чесну і льояльну працю на Союзівці для загального добра УНСоюзу.

Степан Куропась

Звіт головного радного Петра Кучми

Ви вже ознайомлені з матковим станом УНСоюзу із звітів моїх попередників з головної контролі, — тож у своїм звіті я вкажу тільки на прибутки старшого і молодечого департаменту в сумі 4,-280.013.04. В цих загальних прибутках є одна важлива цифра, а саме — відсотки від морґеджів, які принесли від інвестицій $213.629.92. Пригадую собі часи, коли наші урядовці скептично дивились на морґеджові інвестиції. Але сьогодні бачимо, що коли б ми мали ще чотири мільйони в таких інвестиціях із річним зиском майже півмільйона, то головний касир не мусів би журитися, де дістати потрібних фондів.

Наші люди не бажають бути вічними комірниками і купують тепер собі доми. Народний Союз, даючи їм морґеджові позики, здобуває дві важливі речі, а саме — прибутки до своїх фондів і другу, ще важливішу — нових членів, бо родини, беручи позики на власні доми, стають певними кандидатами на членів УНСоюзу.

Контрольна Комісія перед річним засіданням зробила точний перегляд кожного відділу та департаменту і перевірила діяльність Головної Канцелярії. Тож хочу ствердити, що в кожнім департаменті УНС є працівники, що мають глибоко в серці інтереси організації, для якої працюють.

Третьою точкою моїх зауваг є дім, закуплений в сусідстві Головної Канцелярії УНС. Хоч досі ще не виконано ухвали Конвенції про перенесення осідку Головної Канцелярії до Ню Йорку або десь у відповідну дільницю Джерзі Сити, я згідний з цим закупом Головного Уряду. Однак не можу погодитися на плян головних урядовців зробити в цьому старому домі ремонт і обернути його на склад та канцелярійні бюра. На мою думку, цей дім треба розвалити і побудувати на його місці в злуці з теперішнім домом УНС модерні приміщення.

Хочу сказати ще кілька слів про свою працю в окрузі великого Ню Йорку. В місті Ню Йорку існує 19 Відділів УНСоюзу. На окружних зборах, які відбуваються час від часу, головною точкою підноситься питання про приєднання нового членства. Бо нові члени це головна підстава для існування Відділів. Мені приходилось чути на таких зборах нарікання головних урядовців на два Відділи — 204-ий та 361-ий, у якому я є фінансовим секретарем. Ці два Відділи, мовляв, упадають в членстві постійно протягом кількох років. Правда, ці Відділи упадають, але треба взяти під увагу, що понад двадцять років тому, в часи депресії, а потім війни, вони здобували кожного року по сотні або й більше членів. Сьогодні ті здобутки дійшли до зрілости, і так члени приходять, а в ще більшому числі відходять через смертність, суспенду, виїзд із Ню Йорку та передчасні грошові звороти. Для нас, урядовців Відділів, такі відносини дуже прикрі, але ми не можемо інакше зарадити справі і стараємось надолужити втрати, приєднуючи нових членів своїми власними силами.

Я не бачу причини, чому брати під увагу зріст у членстві тільки великих Відділів, а не брати кожний менший Відділ, який дуже легко може стати великим. В Ню Йорку вже тепер є три великі Відділи, які дають відповідне число нового членства: ч. 194-ий (п. Никифорук), 204-ий (п. Гасій) і 361-ий (п. Вишиваний і п. Левицький). Я не тільки допомагаю організувати нових членів, але й стараюсь повернути втрачених членів.

Хочу звернути увагу на другу сторінку діяльности наших Відділів. Це передусім бенефітові каси, які колись були живчиком майже кожного Відділу, а тепер поволі зникають, і з ними занепадає організаційне життя. Також загальні збори тяжко переводити з огляду на брак присутніх членів. Останні прислуги умершим членам, широко колись практиковані, відходять у забуття, і родини умерлих болють над цим і тратять охоту підтримувати українські організації. Старенькі самітні члени не мають найменшої опіки, пропадають у шпиталях або прямо зникають десь по сорока і більше роках членства. Все це може бути не дуже помітне в нашому загальному житті, але, як кажуть, червак точить найсильніше дерево і вкінці валить його на землю.

Створення Фонду Наглої Потреби і звертання дивідендових чеків виявились не дуже фортунно між членством УНСоюзу. На мою думку, цей фонд має бути скасований, а член, який хоче віддати свою дивіденду, нехай віддає на ту справу, на яку собі бажає.

Створений в Ню Йорку Стипендійний Фонд, оголошуваний п. С. Ковальчуком, набув за рік великого розголосу, більше поза містом, хоч деякі голоси є за те, щоб цей фонд залишився місцевим питанням. На мою думку, ми повинні підтримати тих завзятих людей, що взяли собі до серця справу допомоги студіюючій молоді — майбутнім провідникам українського народу.

Звіт головного контролера Петра Пуцили

Мій минулорічний звіт зірвав був з давньою заскорузлою традицією і викликав велике заінтересування не лише серед союзових Відділів, але й серед широких кол українського громадянства. Я цього й сподівався, бо хотів чимось зрушити нашу громаду, знаючи, що старими методами й звітами цього не дасться зробити.

Я одержав багато листів, головно від старих еміґрантів, роджених тут українців, і професіоналістів, що годилися зі мною і моїми думками, мовляв, треба нової модерної акції і нової політики УНСоюзу. Я мушу також ствердити, що були і критичні голоси на мій звіт. Були навіть спроби „злагіднити" мій звіт, мовляв, він надто радикальний. Були теж спроби виступити в пресі проти мене.

Я надзвичайно вдячний усім тим людям, без огляду на те, чи добре чи зле про мій звіт думають. Це є американський "way of life", і я тішуся, що ми можемо свобідно думати, писати та говорити. Звичайно я розумію, що все те має бути в рамцях пристойности і для добра УНСоюзу, бо лише конструктивна критика будує.

Ідучи в дусі мого попереднього звіту з контролі УНСоюзу, я стверджую, що УНСоюз є тепер більше обережний в інвестуванні на „Союзівці", більше інтересується молоддю, але є ще далекий від того, щоб справи молоді поставити на першому місці. УНСоюз далі видає багато грошей на громадські цілі, але ті цілі з того користи не мають, бо гроші йдуть на адміністрацію тих установ. УНСоюз повинен сам господарити тими грішми, а не створювати своїми фондами теплих посад чи оплачувати подорожі людям, що для УНС нічого не роблять.

У нас УНСоюз повинен бути на першому місці, бо на те ми є заприсяженими урядовцями, і наша діяльність в інших організаціях повинна бути пристосована до цього.

Зокрема функція головного контролера є такого роду, що він не повинен мовчати, а мусить реєструвати й звітувати про речі. На річних зборах Головного Уряду він мусить мати свою думку, яка має бути респектована і подана в протоколі. Звичайно, не вся дискусія на річних зборах підлягає проголошенню, але в протоколі вона має бути. Такий протокол, зложений у правдивому світлі, служить на те, щоб можна було в разі потреби на нього покликатися, хто, що і як говорив, і на те, щоб не перекручувати думок урядовця. Якщо у нас в УНСоюзі буде таке пошанування думки іншого урядовця, а водночас відвага висловити свою думку і за неї постояти, то мій звіт зробив своє.

Головний контролер має жадати програми т. зв. менаджмент, якою є екзекутива. Не можна йти з дня на день без програми. Найбільшою причиною занепаду бизнесових підприємств під теперішню пору є некомпетентність управ, і, коли великі компанії об'єднуються, то одною з причин є потреба поліпшення господарки.

Тому теж я поїхав на т. зв. „конференцію на вершинах" у Клівленді. Для добра УНСоюзу, без коштів для нього, згадана конференція мала бути тим форумом, на якому не хаотичний, припадковий збір людей, а лідери УНСоюзу мали говорити про справи Союзу на реальній базі, і не в суперлятивах, а близько землі.

Річні Збори Головного Уряду відбуваються раз на рік. Цей реченець є задовгий на те, щоб полагодити так чи сяк важливі справи Союзу, для яких не зашкодить, крім екзекутиви, мати більше голов і думок. Конференція у Клівленді причинилася до того, що діючий містопредсідник Йосип Лисогір 21-го квітня розіслав нам обіжного листа, в якім поставив 10 точок під розгляд Річних Зборів. Про ті точки саме і йшло на конференції в Клівленді, і про них треба довше говорити тепер, а довгі, бомбастичні звіти головних урядовців екзекутиви, зокрема, треба скоротити. Нові пляни, нові організаційні методи і контроля повинні бути предметом наших довших нарад.

Після закінчення звітування членів Гол. Контрольної Комісії до звітування приступили члени Головної Ради УНСоюзу.

ЗВІТИ ЧЛЕНІВ ГОЛОВНОЇ РАДИ

Звіт головного радного Богдана Зорича

Кожного року всі члени Головного Уряду УНСоюзу разом зустрічаються, щоб не тільки скласти звіти з пророблені праці, проаналізувати успіхи й невдачі, але в першу чергу обговорити методи праці в напрямі кращого пристосування нашої великої організації до конкуренційного забезпеченевого ринку. Поєднання бизнесового принципу з національно - громадським характером вимагає від керівних чинників УНСоюзу зручної економічної політики, великого досвіду й випробуваних метод. Визнання українськими суспільствами в ЗДА і Канаді УНСоюзу не тільки за фінансову установу, але й за великий громадський чинник, особливо в Канаді, це теж завдання кожного союзового урядовця, а члена Головного Уряду УНСоюзу зокрема. Беручи до уваги всі дотеперішні намагання українських забезпеченевих організацій відкрити для своїх ідей двері кожної української хати й родини, беручи до уваги існуючий ще психологічний комплекс серед українства, яке кладе життьове забезпечення на задній плян, як щось не дуже пильне й основне, беручи вкінці до уваги факт, що могутні забезпеченеві компанії безконкуренційно ловлять на великі суми людей на українському ринку, — перед нами виринає не тільки важке завдання змінити на нашу користь фронт боротьби, але й змобілізувати всі людські ресурси, щоб виграти цей змаг і закінчити його повною для нас перемогою.

Це був би вступ до фактичного мого звітування за 1960-ий рік.

Не хочу повторювати стандартних функцій, які сповняв я і з яких звітував у двох попередніх роках, бо аналогічні завдання і проблеми були актуальні й в цьому звітовому періоді. І знову мушу підкреслити, що функції відділового секретаря, головного радного, екзекутивного секретаря Канадійської Канцелярії і представника УНСоюзу перед канадійською владою збігаються разом і їх відмежовувати я не буду. Мушу зазначити, що в минулому році і в цьому до кінця квітня я докладав усіх зусиль, щоб піднести стан нашої організації вище, щоб успіхи були кращі, видніші, щоб цифри новоздобутих членів збільшували балянс канадійських союзовців. Дехто з канадійських союзових урядовців, виходячи тільки з позицій свого Відділу, ставлять до мене претенсії, може навіть у добрій вірі, які переходять спроможності однієї людини і які важко реалізувати при наявних труднощах у праці.

У звітовому часі я зорганізував 107 нових членів із забезпеченовою сумою на $166.000. Коли до цього числа й суми додати 27 нових членів із $51.000 забезпечення за чотири місяці цього року, то разом від 1-го січня 1960 р. до 30-го квітня 1961-го року я приєднав 134 нових членів на суму забезпечення $217.000.

Відвідав я такі місцевості: Віндзор, куди їздив 3-го лютого 1960 р., до бувшого „чіф ейджента" п. Павла Дуди перебирати представництво на Канаду, Лондон, Кіченер, Монтреал, двічі відвідав Оттаву і секретаря Відділу 492, Содбури. Брав участь в золотому ювілеї УРСоюзу в Торонто і 20-літньому ювілеї УНСоюзу в Ошаві. На обох імпрезах виголосив привіти. Підготовив у минулому році союзову імпрезу в Торонто на 15-го травня з нагоди річного засідання Гол. Уряду УНСоюзу, і ця імпреза разом із виготовленням програми й реклямою забрала мені дуже багато дорогого часу. Їздив на Крайовий З'їзд УНО до Содбур і на посвячення новонабутого дому Філії УНО в Гемилтоні, на якому головну промову виголосив міністер М. Старчевський. Разом із головним секретарем д-р Я. Падохом брав участь у передачі для Пласту новозбудованого куреня, і на тому святі теж мав коротку доповідь. Крім цього був учасником на союзовій дводенній відправі в Клівленді в грудні 1960-го року, з представниками майже всіх торонтських організацій на Новий Рік складав від УНСоюзу Єпископові Ізидорові новорічні побажання, а зі смертю сл. п. гол. предсідника Дм. Галичина їздив на його похорон до Ню Йорку і там теж відбув з членами Екзекутиви і директором Канадійської Канцелярії інж. Косса-

(Продовження на наступній сторінці)

Звіт головного радного Богдана Зорича

(Продовження)

рем окреме засідання в справі УНСоюзу в Канаді. До звіту входили б ще: кількатисячна кореспонденція з членством, Екзекутивою і поодинокими особами, участь в імпрезах, сходинах і конференціях льокальних організацій, а передусім безперервне реклямування УНСоюзу на кожному місці при зустрічах із людьми. Це і був би той скромний балянс праці, яку виконував я по своїй змозі і по своїм силам.

До звіту слід додати ще таке:

На мою адресу із забезпеченевого Департаменту в Оттаві та з провінцій надходять різні листи, друки і вимоги, що їх ставить Канада до УНСоюзу. Всі ці речі я полагоджую кореспонденційним шляхом із фінансовим департаментом УНСоюзу, включно з річними звітами до Оттави та до поодиноких провінцій. Так звана „Траст Компані" в Торонто часто присилає до канадійської канцелярії різні вимоги супроти членів, які хворіють і жадають повних вияснень відносно роду грамот цих членів, висоту готівкового звороту і т. д. На такі листи наша канцелярія провадить окрему течку.

Канадійська Канцелярія. Вона існує від 1-го вересня 1959-го року. Її відкрито не тільки тому, щоб самий факт постання канцелярії мав змогу за один рік докорінно змінити ситуацію в Канаді і щоб у прискореному часі збільшувалось членство УНСоюзу, але в основу відкриття цієї канцелярії лягли теж і аспірації канадійських союзовців, які віддавна домагалися на своєму терені координуючого чинника й постійно висували ці претенсії до своїх представників. І хоч до сьогодні ще не можна ствердити, що канадійська канцелярія повністю виправдала своє існування по лінії здобуття більшого числа членів, це ще не перекреслює значення її існування, бо до неї раз-у-раз звертаються представники українських організацій і установ, шукають з нею зв'язку, громадські установи пишуть на її адресу в різних справах листи, запрошують на свої конвенції, з'їзди чи навіть на поважніші прийняття. Це не маловажні моменти, і я не думаю, щоб це кинене здорове зерно впало на непригожий ґрунт.

На кінець мого звітування хочу подати присутнім до відома, що в неділю 14-го травня ц. р. Канадійська Канцелярія в порозумінні з Головною Екзекутивою УНСоюзу зорганізувала в Торонто Окружний Комітет Відділів УНСоюзу, до якого ввійшли 19 Відділів. Основуючі Збори Округи відбулись при співучасти 31 управнених до голосування відділових делеґатів та в присутності представників громадянства як гостей. Цілі збори проходили дуже ділово і у висліді вибрано Окружну Управу на чолі з мґр. Е. Мастикашем як головою. До Окружної Управи я входжу з титулу члена Головного Уряду. В дискусії над організаційними справами винесено постанову до кінця квітня 1962 року, тобто до останнього передконвенційного місяця, Округа зобов'язалась приєднати 500 нових членів, а в найближчому часі збірно вшанувати пам'ять померлого гол. предсідника Дм. Галичина належною імпрезою і Богослуженням у церкві.

Звіт головного радного Дмитра Шмаґали

У моєму звіті за рік 1960-тий нічого нового, тільки звичайна праця головного урядовця. В Клівлендській окрузі я виконував свої обов'язки та припоручення Екзекутивного Комітету і був завжди в порозумінні з Управою округи.

23-го квітня ми відбули окружні збори, на яких обговорено різні справи нашої округи, передусім справу організування нових членів до УНСоюзу. 1-го травня брав я участь у відзначенні 50-літнього ювілею 112-го Відділу в Клівленді. На цьому святі головною бесідницею була містопредсідниця УНСоюзу пані Анна Герман. В порозумінні з головним секретарем д-ром Падохом ми відбули 14-го жовтня збори Клівлендівської округи, на яких репрезентовано було 13 Відділів. На цих зборах головний секретар виголосив промову, і по довшій дискусії запала ухвала провести в Клівлендській окрузі секретарські курси.

15-го жовтня я їздив з головним секретарем на окружні збори до Янґставну, Огайо.

16-го жовтня я брав участь у відзначенні 50-ліття Відділу 218 в Камбел, Огайо. Як головний бесідник виступав там д-р Падох.

У моїй окрузі 2-3-4-го жовтня відбулися секретарські курси. На цих курсах робили виклади сл. п. головний предсідник Дм. Галичин, заст. гол. предсідника Йосип Лисогір, гол. секретар д-р Ярослав Падох, мґр. Іван Скочиляс і п. В. Сохан. Курсантів було 28 осіб з 14-ох Відділів.

4-го грудня відбулася конференція активних союзових діячів. На цій конференції були присутні гості з-поза Клівлендської округи, яких запросив сл. п. предсідник Дм. Галичин: головні контролери д-р В. Ґалан, інж. Ст. Куропась, П. Пуцило, головні радні В. Дідик, А. Джула, головні організатори мґр. Скочиляс, Запаранюк, бувша містопредсідниця Г. Жеребняк, відділові секретарки і секретарі та предсідник округи. По конференції мали ми маленьку перекуску, яку влаштували місцеві господині своїм власним коштом. Як голова округи Клівленду складаю їм щиру за це подяку.

У нашій окрузі співжиття Відділів стоїть на досить високому рівні, крім Відділів 50 і 233, що, не знаю з яких причин, не беруть участи в окружних зборах.

На терені Клівленду почав працю організатора УНСоюзу проф. Чучкевич. Бажаю йому найкращих успіхів. Я завжди готовий прийти з порадами й допомогою нашим членам і урядовцям, коли тільки хтось до мене звертається. Словом і ділом працював я і працюватиму в користь УНСоюзу і його членства.

Звіт головного радного Івана Кокольського

В році 1960-му, за який доводиться мені звітувати, економічні крайові обставининазагал поступали непевним шляхом. Це віддзеркалювалось також на нашому організаційному і громадському житті.

В минулому році моя діяльність, як головного радного УНСоюзу, складалась з різних справ, які обговорювано на минулорічних нарадах, а саме — кампанії за приєднання нових членів, популяризації Фонду Наглої Потреби, відзначення сторіччя смерти Тараса Шевченка, Стипендійного Фонду УНСоюзу, уфундування заль імени УНСоюзу та „Свободи" в Стемфордській Колеґії, Союзівки, а тепер — передконвенційної кампанії.

Як голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу, я скликав в трьох місцевостях три рази окружні наради, які збудили широкий інтерес серед членів УНСоюзу.

Перші наради Відділів своєї округи я скликав у місті Провіденс, Ровд Айленд, 28-го травня 1960 р. На тому зібранні був приявний сл. п. предсідник Дмитро Галичин, який зреферував загальні союзові і національні справи. Я проводив нарадами і дискусією.

29-го травня у Вунсакет, Ровд Айленд, Т-во Запорозька Січ, Відділ 206 УНСоюзу, який я очолюю, святкував 50-літній ювілей свого існування. Свято відбулось величаво. Після Богослуження в обидвох українських церквах, відбувся обід, а опісля концерт і загальна забава. На цьому святі виголосив промову сл. п. гол. предсідник Д. Галичин, відзначаючи при тій нагоді грамотами чотирьох засновників Відділу. Стейтова леґіслятура і губернатор стейту гратулювали Управі Т-ва. Я очолював Ювілейний комітет і був керівником святочної програми. На цьому святі промовляли також гол. радні А. Чопик і Н. Давискиба. В днях 14-17 липня 1960 р. я був приявний у Бостоні, Масс., де відбувалась Конвенція Ліґи Православної Молоді, на яку з'їхались делеґати з Америки і Канади.

У місяці липні, в порозумінні з гол. секретарем д-ром Я. Падохом, я дозів до злуки два Відділи: 454-ий у Блекстон, Масс., і 206-ий, у Вунсакет, Ровд Айленд. Ця злука довершилась у повній згоді членів обох Відділів і вийшла на добро УНСоюзу.

20-го листопада, в порозумінні з гол. секретарем д-ром Я. Падохом, я скликав нараду Відділів своєї округи у Вунсакеті, на якій д-р Падох реферував справи забезпечення. Тоді ж поновно вибрано мене на голову окружного комітету.

19-го лютого 1961 р. я скликав нараду представників всіх українських організацій Вунсакету в справі влаштування Шевченківської академії та переведення збірки на будову пам'ятника Шевченкові у Вашинґтоні. Мене обрано на голову Шевченківського комітету. Збірка в громаді триває і виносить уже понад $1900.00

День 26-го березня 1961 р. засмутив не тільки головних урядовців УНСоюзу, а всю українську спільноту страшною вісткою про смерть Дмитра Галичина, нашого головного предсідника і голову багатьох наших Товариств і організацій. Я брав участь в його похоронах разом з усіми урядовцями УНСоюзу і був одним із тих, що підняли тлінні останки свого отамана і поховали в сиру землю.

6-го травня 1961 р. я скликав наради Відділів УНСоюзу своєї округи і ближчих Відділів із стейту Массачусетс, в Централ Фолс, Ровд Айленд, щоб провірити їх активність у приєднуванні нових членів. На тих нарадах вшановано пам'ять Дмитра Галичина і відзначено його довголітню працю, як народного провідника.

Впродовж звітного року я брав участь у багатьох зборах місцевих громадських установ та організацій і всюди зустрічав повне довір'я і підтримку в своїх починах. У тісному зв'язку зі старшими й молодшими громадянами працював я на добро і користь УНСоюзу.

Закінчуючи свій звіт, бажаю нашій славній організації, Батькові - Союзові, дальшого світлого розвитку.

Іван Кокольський
гол. радний УНСоюзу

Звіт головного радного Тараса Шпікули

Звітовий рік з Шикаґівської округи не буде надто добрим, якщо йде про зорганізування більшого числа нових членів. Причиною цього було передусім те, що на цьому терені поважно давало відчувати себе безробіття. Є вигляди, що в другій половині 1961-го року ситуація на господарському полі покращає, і тоді знову Шикаґівська громада стане прикладною, якщо йде про УНСоюз.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу в Шикаґо існує від 1933-го року. Заходом цього Комітету дня 28-го серпня 1960 р. відбувся 25-ий День УНСоюзу в Шикаґо при поважній участі союзівців та українського громадянства. Між іншими точками програми цього Дня вже традиційно вибрано Королеву Дня УНСоюзу. Такою Королевою вибрано п-у Олену Гикаву, дочку відомих наших громадян - союзовців.

Як голова Окружного Комітету Відділів УНС в Шикаґо, уважаю, що мої обов'язки в тій ділянці я сповнив. Окружний Комітет відбув 4 рази збори всіх урядовців Відділів Шикаґівської Округи, 5 засідань Управи і одні організаційні збори 23-го липня 1956 р. На цих зборах був приявний особисто сл. п. предсідник Дмитро Галичин.

Як голова Дирекції Дому Відділів УНС в Шикаґо, інформую, що реальності, які є власністю Відділів УНСоюзу, становлять вартість коло $120.000. В 1954-му році закуплено ще один дім за $52.250, який межує з давніше набутим домом Відділів УНСоюзу. В тому часі одержано від УНСоюзу $40.000 морґеджу, а наприкінці 1960 року залишилися ще до сплати $17.000 морґеджу.

При співпраці свідомих та добрих відділових урядовців, які входять у склад Дирекції Дому Відділів УНСоюзу, є можливість виконувати великі діла для союзової та української спільноти. Всім їм на цьому місці щиро дякую.

Особисто брав я участь в таких імпрезах:

30-го січня 1960-го року брав участь у 5-літньому ювілеї 35-го Відділу УНСоюзу, на якому був присутній тоді ще заст. гол. предсідника п. Йосип Лисогір.

8-го лютого 1960 р. був я на похороні бл. п. о. Понятишина, старого і заслуженого союзовця, на якому офіційним представником Головного Уряду був гол. касир п. Роман Слободян. 10-го лютого того ж року був я на похороні, як представник Головного Уряду, бл. п. Анни Джорджевич, довголітнього секретаря 33-го Відділу. Дня 10-го червня брав я участь, як представник УНСоюзу, на 10-річному ювілеї Пласту в Шикаґо. 8-го жовтня був я на 50-літньому ювілеї Українського Робітничого Союзу, і з тої нагоди передав привіт і побажання ювілятові від Головного Уряду УНС. 5-го вересня на Здвизі СУМА репрезентував УНСоюз.

По довшій підготовці 23-го грудня зорганізовано за ініціятивою Ліґи Амер. Укр. Походження, Об'єднання Українсько - Американських Організацій, „Самопомочі" та інших світських і церковних організацій, Шевченківський Комітет для Шикаґо і околиці. На першому засіданні цього Комітету обрано мене головою Ділового Комітету, що мав своїм завданням влаштувати головну Шевченківську академію та ряд інших імпрез до кінця Шевченківського року, а найголовніше — зібрати якнайбільшу суму грошей на будову пам'ятника Поетові у Вашинґтоні.

Крім того, я від довшого часу працюю як фінансовий секретар 221 Відділу УНСоюзу, найбільшого Відділу в Америці і Канаді. Однак, виконуючи ці тяжкі обов'язки, я працюю ще в багатьох інших організаціях, як Окружний Комітет Відділів УНС, Дирекція Дому Відділів УНС, Шевченківський комітет, Ліґа Американців Українського Походження, і Комісія Збірки Народного Фонду УККА. В звітовому році я зорганізував 59 нових членів для УНСоюзу.

Виконуючи цю велику працю, я здобув довір'я громадянства та делеґатів на останній Конвенції УНСоюзу, які наділили мене довір'ям і перевибрали на головного радного УНСоюзу. Можу сміливо ствердити, що успіх моєї праці для добра УНСоюзу і українського народу тут на вільній Землі Вашинґтона був позитивний, що завдячую головним урядовцям і відділовим урядовцям моєї округи та українському громадянству.

Звіт головного радного Івана Одежинського

Вельмишановні Пані й Панове!

Уже втретє, від 24-ої Конвенції, надійшов час звіту на річному засіданні Головного Уряду УНСоюзу. І так, як у попередніх роках, так і в цьому передконвенційному році, доводиться мені скласти звіт з моєї діяльности як головного урядовця, включаючи до цього проведену мною організаторську та секретарську працю.

Моя праця на пості головного урядовця за звітовий 1960-ий рік пройшла під знаком суто союзової праці, з її позитивним суспільно-громадським успіхом. Як головний радний, я брав активну участь в житті союзових Відділів филаделфійської округи, вдержуючи тісний контакт та співпрацюючи з головними й відділовими урядовцями. Я брав участь в засіданнях Окружної Ради Відділів, давав поради та інформації для організаторської праці, рекомендуючи способи та методи для приєднання нових членів, оперті на власному досвіді. Як член головної Ради, я виконував свої обов'язки завжди з думкою солідно попрацювати для добра й розвитку нашої великої організації, ідучи все назустріч Екзекутиві УНСоюзу.

Звітуючи за організаторський сектор, якому властиво присвятив я найбільше часу, голошу, що й цього року мав гарний вислід. Приєднанням 88-ох нових членів, з чого 5-ох приєднав до інших Відділів, закінчив я 1960-ий рік. Секретарська праця у 153-му Відділі, який є новим Відділом і начисляє понад 600 членів обох департаментів, вимагає з кожним роком більше часу, зокрема в зв'язку з побиранням внесків від членів, і це до деякої міри сповільнює його ріст.

Звіт головного радного Василя Гусара

To the Officers and Members of the Ukrainian National Association. Before rendering the report on my activities as a Supreme Advisor, I must underline what a great loss our organization has suffered in the death of our beloved President Dmytro Halychyn.

Early in April I called the Rochester, Auburn District Committee for a meeting. An appeal was made to all branch officers to carry out all their quotas, so that we may have a successful campaign in 1960.

Summer months found me visiting different affairs that were being held by UNA Branches throughout the District. One such visit took me to Western Pennsylvania, and with a good guide, Andrew Jula, I had the opportunity of visiting UNA homes in Ambridge and Alliquippa, Pa.

In September I attended the Ukrainian Youth League of North America Convention in New York City. The Convention was very well represented and the sessions were interesting and well attended.

In October, I was invited to attend UNA Day sponsored by Branch 39 of Syracuse, N.Y. An interesting program was presented to the members and guests. Ivan Pihulak was in charge of the arrangements. A District Meeting of branches from Utica, Rome, Fulton, Little Falls, Durhamville, Herkimer, Rochester, Binghampton, Johnson City, Syracuse, New York was held. The Supreme Secretary Dr. Padoch outlined a program which was discussed, and the officers stated that they would try to carry out the UNA program in their membership campaign

November 5, a district meeting was held in Buffalo, New York area, but for some unknown reason only branch officers of 127 attended the meeting.

November 6, a Rochester, Auburn District meeting was held in Rochester with nine branches from Rochester attending and 2 from Auburn, New York. The Supreme Treasurer, Roman Slobodian presented the problems that we are facing, and explained the dividend situations. All officers agreed to try to fullfill their quotas.

The UNA branches of the Ukrainian Congress Committee of Rochester held a meeting for discussing a Memorial for Taras Shevchenko in connection with his 100th Anniversary. A concert was held at the Eastman Theatre on March 19, 1961. From this concert Rochester will be able to donate $1,600.00 towards the Taras Shevchenko Monument at Washington, D.C.

In concluding my activities I want to take this opportunity to thank the Executive Board, the Editor of the "Svoboda" and "Ukrainian Weekly for the co-operation they have given me. To my local officers I would like publicly to thank them this one time for all the time and effort they gave for the UNA. May we work to have the largest fraternal organization in the United States and Canada.

Звіт головної радної Анни Чопик

Вельмишановні Пані й Панове!

Великий смуток охоплює нас, головних урядників Українського Народного Союзу, що не звітуємо ми цього року перед нашим довголітнім Предсідником, бл. п. Дмитром Галичиним, але віримо, що духом він між нами.

В минулому, 1960 році в нашій союзовій окрузі, яка о б і й м а є Відділи 238, 307, 374 з Бостону, 224-ий з Сейлему, 178-ий з Менчестеру, Ню Гемпшір, і 122-ий з Тонтон, Масс. зміцніла та братська любов, яка створила і розбудовує далі наш славний Союз.

На перших окружних зборах, які відбулися 27-го березня в Українському Народному Домі в Матапині, мене вибрано англомовною секретаркою. На порядку денному зборів стояла справа заохочення до організаційної праці в нашій окрузі і укладення плянів для переведення Союзового Дня і фестину, в місяці серпні. Також передискутовано справи, порушені на засіданні Головного Уряду в травні. У всіх нарадах я брала активну участь.

Наступні окружні збори відбулися 18-го липня 1960 р. в залі Української Православної Церкви, на яких обговорено справу підготови до переведення Союзового Дня. Там же я поінформувала присутніх про збори Головного Уряду, в яких брала участь.

6-го серпня я причинилася своєю працею до успіху Союзового фестину, який відбувся на площі української католицької церкви. Фестин випав дуже добре і члени та гості з усіх українських громад нашої округи висловлювали вдоволення з праці окружного комітету.

Останні окружні збори в цьому році відбулися 20-го листопада в залі православної церкви св. Андрея з участю місто-предсідника пана Лисогора. З тієї нагоди я приготовила виставку видань УНСоюзу: „Свободи", „Веселки", тижневика в англійській мові, „Історії України", „Україна двадцятого століття", Мазепа, Українська література, Тарас Шевченко, Іван Франко (всі в анг. мові) і ін., які дуже всіх зацікавили. На цих зборах я зробила доповідь про діяльність УНСоюзу і про його значення в загальнім українськім житті. Пан Й. Лисогір звернувся до присутніх із закликом вступати громадно в УНСоюз, а на закінчення висвітлив фільми з своєї подорожі по Україні.

Поза працею в Окружнім Комітеті, в січні місяці була я на річних зборах 307 Відділу, на Службі Божій і панахиді за померлих членів 13-го лютого і на кожних зборах цього Відділу і при кожній нагоді забирала слово, роз'яснюючи працю Союзу і закликаючи вступати в члени великої Союзової Родини.

16-го травні я була присутня на Річних Зборах Головного Уряду, які відбулися вперше в Канаді, в Торонто, де нас дуже гарно прийняли наші союзові брати. На цих зборах я пильно вислухала всіх справоздань і в дискусіях старалася по своєму знанню з'ясувати всі справи для добра нашої організації.

29-го травня я була запрошена головним радним п. Кокольським на відзначення 50-літнього ювілею Т-ва Запорозька Січ в Вунсакеті, Р. Айленд. Там я виголосила промову в англійській мові про діяльність Союзу від часу його заснування.

В липні я була присутня на концерті Ліґи Православної Молоді, який відбувся в Бостоні.

В серпні, як і кожного року, я була присутня на „Союзівці" на закінченні курсів українознавства. Подивляю великі труди й старання, що їх вкладають професори і Управа „Союзівки" в це добре діло. Велику користь приносять ці курси для молоді.

У вересні була я на Конвенції Ліґи Української Молоді і на З'їзді українських професіоналістів.

Час від часу, на прохання Головної Управи, подавала я в листовній формі свої поради в зв'язку з різними важливими проблемами УНСоюзу.

Поза союзовими справами брала жваву участь в житті своєї громади. У січні 1960 р., перед Святом Незалежности та Соборности, я брала участь в приготовленні проклямації для підписання її губернатором Массачусетсу та посадником Бостону. Також постаралася про авдієнцію у цих високих урядовців і про вивішення українського прапора на ратуші цього міста. Я була присутня також на всіх народних святах, які відбувалися в Бостоні.

В минулому році я і гол. радний Давискиба докладали всіх старань в користь нашої славної організації — Українського Народного Союзу.

Звіт головної радної Олени Штогрин

Минулого року, як і взагалі впродовж моєї служби для УНСоюзу, я віддавала багато часу і енергії для організаційної праці відділової і загальногромадської.

В січні 1960 року я брала участь у делеґації до посадника м. Филаделфії з приводу проголошення 22 січня Днем Незалежности України. В квітні я була приявна на Окружних Зборах, скликаних для перегляду організаційного руху по Відділах і вибору нової Управи Окружного Комітету. На цих зборах був присутній сл. п. пан Дмитро Галичин.

23 травня відбувся у Филаделфії бенкет для відзначення 25-ліття священства о. І. Савчука. На цім бенкеті я репрезентувала УНСоюз і склала привіт.

28-го травня на запрошення 156 Відділу в Честері я була на святі, яким цей Відділ вшановував своїх засновників. Тоді було запрошено трьох урядовців, але я тільки одна явилась, за що Комітет і члени були мені дуже вдячні. На цім святі я виголосила промову про значення і заслуги УНСоюзу для української спільноти в Америці. Це свято було знамене тим, що на залі були присутні члени УНС вже четвертої ґенерації.

В червні я була учасницею секретарського курсу, який відбувся на Союзівці. На мою думку, такі курси є дуже корисні, переважно для активних секретарів, бо там можна дістати багато інформації, які стають в пригоді в організаторській праці.

В жовтні я була приявна на Окружних Зборах, присвячених головно організаційним справам. Це були останні Збори, в яких брав участь наш покійний предсідник Д. Галичин.

В організуванні членів мій Відділ виповнив призначену квоту і згідно з статистикою, поданою на останніх зборах п. Галичиним, стоїть на другому місці щодо зросту членства у Филаделфії. Також у звіті організаторських змагань за рік 1960-ий моє ім'я попало на список жінок-працівниць для УНС.

В громадській праці я постійно зайнята у філії УККА і взагалі там, де цього вимагає добро і користь УНС. Під кінець 1960 р. у Филаделфії переводжено плянову збірку на Національний Фонд. У цій збірці я особисто брала участь, обслуговуючи призначений мені район. Тепер цю саму працю виконую при збірці пожертв на пам'ятник Т. Шевченкові.

Звіт головного радного Андрія Джули

In January 1960, I was contacted by the newly elected Secretary of Branch 63. After giving him all the information as to the duties and ways of organizing new members into the UNA little did any one expect the wonderful results that would follow. As we all know it was one of the best jobts done by a man who was a beginner in fraternal work. I am happy to report that I had a small part in helping Michael Turko become one of the champions in UNA organization work. In my area other branches also did a good job of increasing the membership, some of which arp in Derby, 120 in Aliquippa, 276 and 161 in Ambridge.

Another event I took part in with our late President, D. Halychyn was the annual session of the Pennsylvania Fraternal Congress for two days at the Pick-Roosevelt Hotel in Pittsburgh on November 14 and 15. These sessions in my estimation are very educational as to fraternalism. It not only is educational but very informative as to the way other organizations conduct their business and their ideas of organizing new members. I would recommed that the Executive Board have the UNA represented at the 1961 session with at least 2 members who are Pennsylvania residents of the Supreme Assembly. Our Ukrainian Fraternal competitors are always represented with at least three members.

In conjuction with the Fraternal Congress I called a rally of the UNA branches in the Pittsburgh area on Sunday Nov. 13. At this rally we had 15 branches represented and 39 delegates. It was very informative and new officers were elected for 1961. Outlying branches are doing a good job of organizing members but in the city itself work is not progressing too well. At this rally our late President, Mr. Halychyn promised that he would send an organizer to the city to help the local branches acquire more members. To date this item was not taken care of, due to the death of our president. As this is a pre-convention year, I believe that the Executive Board should send an organizer to the Pittsburgh area.

At the conference in Cleveland, Ohio on Dec. 4, 1960, which I attended, the purpose was good, but it didn't give enough time to the people who were present to give their ideas. Too much time was lost by the organizers' reports of their activities and people who were there to learn, told me, more time should have been spent on more informative subjects which would help them to advertise the UNA in their home areas. I believe we should continue these conferences, more on a regional area. and give them a better build up for each erea.

I am happy to report that a good sports program has been started in the Pennsylvania-Ohio area. It is bowling and the first event took place this year on Sunday, April 30, in Youngstown, Ohio, with 22 teams being represented for a total of 110 bowlers. Arrangements are now in progress to have the next event in Ambridge.

Звіт головного радного Володимира Дідика

Складаючи звіт за 1960 р. своєї діяльности в Дітройтській окрузі, стверджую, що наш округ в звітовому році щодо приєднування нових членів, стояв значно краще, як у попередніх роках, а це завдяки Головній Екзекутиві, що прислала до Дітройту організатора п. Скочиляса, який працював у нас понад два місяці, приєднавши понад сто нових членів.

У звітовому році засновано два нових Відділи, 174 у Дітройті і 303 в Флінті, Міш., також завдяки тому, що в нас працював організатор п. Скочиляс. Не хочу приписувати собі великих заслуг як у приєднуванні нових членів, так і в заснованні нових Відділів, хоч активно допомагав п. Скочилясові кожного разу, коли він моєї допомоги потребував, а також постійно закликав відділових секретарів, щоб йому допомагали.

У союзових справах відвідував я збори місцевих Відділів та скликав окружні збори, коли уважав за потрібне або на доручення Головної Екзекутиви.

13-го березня відбув я довші наради з п. Слюсарчуком, теперішнім секретарем нового, 174-го Відділу при Пласті, у справі заснування цього Відділу.

На припоручення гол. секретаря д-ра Падоха був я присутній на місячних зборах 175-го Відділу, які відбулися 20-го березня, в справі невиконання ювілейної квоти придбання нових членів.

7-го травня скликав я річні загальні збори Окружного Комітету, на яких були присутні секретар д-р Падох і організатор п. Скочиляс.

8-го травня брав я участь в основних зборах 174-го Відділу, при пластовій станиці в Дітройті, на яких також були гол. секретар д-р Падох і організатор п. Скочиляс.

21-го травня на зборах Окружного Комітету склав я звіт з річних нарад Головного Уряду.

28-го травня, на доручення гол. секретаря д-ра Падоха, був я на організаційних зборах з п. Скочилясом в Толідо — Росфорд, Огайо. Урядовці й члени Відділів 71, 165, 167 і 235 активно виступали на тих зборах, бо це перший раз у них такі збори відбувались. Цих чотири Відділи знаходяться на значній віддалі від Дітройтської округи, а ще далі від Клівленду і тому ми мали в пляні, що п. Скочиляс мав там остатись на тиждень, але забракло часу на виконання наших плянів.

2-го жовтня відбув я наради з відділовими секретарями з нагоду повороту до Дітройту організатора п. Скочиляса, по літній перерві.

29-го жовтня на доручення гол. касира п. Слободяна скликав я окружні збори з нагоди його приїзду до Дітройту. Того ж дня оглянули ми з п. Слободяном один апартмент в Анн Арборні, Міш. і кілька домів у Дітройті, в справі морґеджу від УНСоюзу.

30-го жовтня брав я участь в 50-літньому ювілеї 292 Відділу, на якому п. Слободян виголосив промову.

6-го листопада їздив я з п. Скочилясом до Флінту, Міш., в справі організування нового Відділу, який був офіційно заснований за ч. 303 11-го грудня 1960 року. На основуючих зборах було 26 нових членів, яких п. Скочиляс зорганізував у попередніх кількох днях. На цих зборах я привітав новий Відділ від Головного Уряду УНСоюзу.

На запрошення нашого незабутнього гол. предсідника сл. п. Дмитра Галичина, брав я участь в Союзовій Конференції, що відбулась 4-го грудня в Клівленді, Огайо.

Допомагав я також Головній Екзекутиві у морґеджових позичках в околиці Дітройту, перевіряючи реальності, на які УНСоюз давав морґеджі. У звітовому році було їх 7 на суму $62.800.

Звіт головного радного Миколи Давискиби

Високоповажані Пані і Панове, Головна Екзекутиво, Головні Контролери і Головні Радні!

Минулий рік не приніс УНСоюзові великих користей. На це склались різні причини. Майже в кожній громаді передові союзовці тримають провід у всіх народних установах. Так було в минулому і так є нині, бо тільки свідомі члени УНСоюзу, творили й піддержували громадське життя, хоч не раз на тім терпіла союзова справа. Друга серйозна справа, це брак по Відділах активних і відданих Союзових урядників.

В минулому люди самі зголошувались на працю в УНСоюзі, тепер треба просити, і, якщо вдається когось наклонити, то тільки один рік буде працювати, а більше не хоче. Це не приносить користи Союзові.

Моя праця для УНСоюзу в минулому, 1960-му році була ось така:

17-го січня, на припоручення гол. предсідника сл. п. Д. Галичина, я був приявний на річних зборах Відділу 122 в Тавнтоні, Масс. Виголосив організаційну промову, передав привіт від Головної Екзекутиви, допоміг вибрати нову Управу і мав честь перевести присягу її членів.

14-го лютого був на річних зборах Відділу 238. Говорив про посилення організаційного руху в ювілейнім році Батька Союзу.

22-го лютого відбулись ширші наради Окружного Комітету Відділів Нової Англії. Я мав честь переводити збори, а секретарювала панна А. Чопик, гол. радна УНСоюзу. По довших нарадах ухвалено влаштувати Союзове Свято і запросити до Бостону організатора.

6-го березня відбулися спеціяльні збори Відділу 238 в справі закінчення вибору відділової Управи. По довших нарадах вдалося вибрати, а радше доповнити Управу новим фінансовим секретарем, бо попередній секретар зрезиґнував. На кінець заприсягнув Управу.

27-го березня відбулись чергові наради окружного Комітету. На зборах були приявні представники всіх Відділів нашої округи. Головною точкою була справа організування нових членів в нашій окрузі. Рівнож ухвалено вкладку в сумі $5.00 від кожного Відділу.

3-го квітня мав я нараду з секретарем Відділу 122 М. Поповичем у справі приєднання нових членів до Відділу На тій нараді прийнято кілька нових членів.

29-го травня на запрошення гол. радного Івана Кокольського і в порузумінні з сл. п. гол. предсідником Д. Галичиним я був приявним на відзначенні 50-літнього ювілею Відділу 206 у Вунсакеті, Ровд Айленд. Виголосив коротку промову і побажав Відділові кращих успіхів. На святі були приявні також сл. п. гол. предсідник Д. Галичин і гол. радна А. Чопик. Святом проводив гол. радний І. Кокольський. Були присутні представники міста і стейту.

В днях 14-17 липня, на припорученя сл. п. гол. предсідника Д. Галичина я був приявний на конвенції Української Православної Ліги, що відбулась в Бостоні, і на бенкеті в Статлер Готелі. Виголосив коротку промову, передав привіт від Головної Екзекутиви і пригадав про видавничу діяльність УНСоюзу, який в українській і англійській мовах забезпечує вартісними книжками наші молодечі організації.

18-го липня відбулись чергові наради окружного комітету Відділів Нової Англії в справі Союзового свята. По довших нарадах ухвалено відбути це свято 7-го серпня. Свято відбулось при великій участі членів Союзу і братніх організацій, що принесло велику моральну і матеріяльну користь для окружної управи і поодиноких Відділів.

12-го серпня на просьбу Відділу 238 і в порозумінні з гол. касиром Р. Слободяном полагодив виплату посмертної запомоги б. п. І. Берестецького, який не визначив спадкоємців і тому треба було розділити запомогу між двох його синів.

28-го вересня приключилась неприємна справа у Відділі 238 з посилкою розмету Молодечого департаменту до Головної каси. В порозумінні з гол. касиром Р. Слободяном я мусів зладити рахунок і вислати до головної каси УНСоюзу.

20-го листопада відбулись в залі Української Православної Громади Загальні Окружні збори, на які явились численно члени УНСоюзу, як рівнож громадяни Бостону і околиць На зборах був приявний заст. гол. предсідника Йосип Лисогір, який виголосив реферат про діяльність УНСоюзу. В своєму рефераті він заявив, що завдяки УНСоюзові американці багато довідались про Україну та її визвольну боротьбу і закликав приявних забезпечити себе і свою рідню в українській запомоговій організації. Опісля висвітлено накручений п. Лисогором фільм з України, звідки він недавно вернувся. Фільм дуже цікавий і приявні після його висвітлення ставили багато питань, на які п. Й. Лисогір давав вичерпні відповіді. Вкінці відбувся вибір Окружної Управи на рік 1961-ий.

11-го грудня відбулись річні збори Т-ва ім. Євгена Коновальця, Відділ 238 УНСоюзу. На цих зборах я мав коротку промову, в якій пригадав, що в році 1961-му припадають соті роковини смерти нашого генія Тараса Шевченка і передконвенційний рік, задля чого Відділ 238 повинен на десятки членів збільшити свої ряди. Нову Управу вибрано в складі: Василь Мигован, Данило Бортник, Д. Николенко остались на своїх постах, тільки добрано тут роджену паню Анну Гримак на фінансову секретарку.

В ділянці громадської праці я робив, скільки мені дозволяло здоров'я у співучасті з Відділом Конґресового Комітету. Також брав я активну участь в президентських виборах з рамени Республіканської партії, в святкуванні річниці незалежности України, при чому був членом Святочного Комітету, який мав авдієнцію у губернатора нашого стейту, Джана Волпі і посадника міста Бостону Джана Каліпкса. Ці державні мужі поставилися до нас дуже ввічливо, і 23-го січня проклямовано роковини незалежности України, а наш синьо-жовтий прапор нарівні з американським прапором повівав на ратуші.

Я постійно перебував у контакті з Головною Екзекутивою, виконуючи своєчасно й точно всі її доручення і висловлюючи свої пропозиції та поради в союзових справах. До мене звертались в різних питаннях відділові урядовці та поодинокі члени УНСоюзу і я, скільки міг, давав їм вияснення на ті питання для добра і слави УНСоюзу.

Збоку членів Головної Екзекутиви та головного редактора „Свободи" я завжди зустрічав у своїй праці повне довір'я та щире відношення. Тому хочу при цій нагоді скласти всім їм щиру подяку. Рівночасно дякую відділовим урядовцям з Нової Англії та з інших стейтів за співпрацю на користь УНСоюзу та нашого поневоленого народу. Учасникам цих річних нарад бажаю гарних успіхів та корисних рішень для нашого Союзу.

Накінець висловлюю свій великий жаль з приводу невіджалуваної втрати — ненадійної смерти сл. п. гол. предсідника Дмитра Галичина.

Other events I took part in were: drive for funds for the erection of the statue of Taras Shevchenko in Washington, D.C. the golden anniversary of UNA branches and the 50th anniversary of the Ukrainian Workingmen's Association in McKees Rocks and Ambridge.

Звіт головного радного Ярослава Гука

В праці моїй, як головного радного, я завжди старався виконати доручені мені завдання. Крім цього вважав я теж своїм обов'язком працювати активно як член української громади в Гартфорді, пам'ятаючи в кожному випадку, що без огляду на те, чи мав я в даному випадку доручення репрезентувати УНСоюз, чи ні, мій пост головного радного УНСоюзу вимагає від мене постійної дії на користь нашої установи, для добра нашого народу тут на вільній землі Вашинґтона та в нашому поневоленому краю за океаном.

В 1960 році брав я два рази участь в стейтових зборах УНСоюзу — зборах Окружного Комітету Відділів УНС в моєму стейті. В обидвох випадках обговорювали ми справи, зв'язані з покращанням праці УНСоюзу, з розвиненням пропаґандивної праці серед нашого громадянства в користь УНСоюзу та з побільшенням членства УНСоюзу. На останніх стейтових Зборах був присутній наш заст. головного предсідника п. Йосип Лисогір. Після зборів ми влаштували в шкільній авдиторії програму з рефератом та висвітлюванням фільму з подорожі п. Лисогора на Україну.

Репрезентуючи УНСоюз, як його гол. радний, я взяв участь в цьогорічному святі незалежности і державности України, і пізніше в цьому ж році репрезентував УНСоюз на бенкеті „Пласту", де були представники всіх українських організацій.

Також репрезентував я Український Народний Союз на бенкеті з нагоди десятиліття існування Українського Конґресового Комітету.

Будучи активним майже в усіх українських та американських політичних організаціях, я ніколи не вагаюся використати кожну нагоду, щоб належно висвітлити перед широким форумом українську справу. Ніколи не минаю нагоди, щоб словом і ділом допомогти нашій справі, — справі нашого поневоленого народу та справі Українського Народного Союзу, з силою і ростом якого тісно зв'язані проблеми сили, добробуту, будучности та волі нашого народу. Можу сміливо заявити, що стараюся в цих справах для добра нашого народу і УНСоюзу зробити все, що в моїх силах, де тільки і коли тільки знаходжу на це відповідну нагоду.

Членам Головного Уряду, включно з Екзекутивою та Контрольною Комісією, щиро дякую за співпрацю і сподіваюся, що й надалі всі ми будемо щиро й віддано співпрацювати для нашої справи.

Після складення звітів членів Головної Ради перервано засідання о год. 12.45 на півтори години на час обіду, до год. 2.12 по полудні.

Після обіду о год. 2.30 по пол. заст. гол. предсідника Й. Лисогір покликав до складення звіту головного редактора „Свободи" і секретаря Культурної Комісії УНСоюзу, Антона Драгана.

ЗВІТ ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА „СВОБОДИ" АНТОНА ДРАГАНА

Невблагана доля хотіла, щоб наші останні наради перед новою Конвенцією нашої організації, Українського Народного Союзу, яка матиме місце в наступному році і буде на свій лад ювілейною, бо 25-ою з черги, відбулися вже без того, хто відіграв у цій нашій організації і в нашій спільноті одну з рішальних роль, хто впродовж більше як чвертьсторіччя був дослівно її душею і одним з промоторів, а десять років був не тільки головним її предсідником, але й символом, — без славної пам'яті Дмитра Галичина. Подібну ж ролю відіграв Покійний також і в праці та розвитку важливого в нашій організації видавничого відділу, який він упродовж останніх десятьох років адміністрував. І тому вважаю, що буде цілком на місці, якщо цьогорічний редакційний звіт почну від бодай короткого ствердження деяких важливіших фактів, що характеризують ролю Покійного в нашому Видавництві та його розвитку.

Серед багатьох прекрасних і коштовних вінків біля домовини і опісля на могилі покійного Дмитра Галичина можна було завважити й один скромний, сплетений з червоних рож, при якому на синьо-жовтій українській стрічці було виписано українською і англійською мовами: „Своєму шефові й опікунові — Видавництво СВОБОДА". Шефом „Свободи" був Дмитро Галичин силою свойого становища, як головний предсідник Українського Народного Союзу та як її адміністратор, але на ділі він довше і радше був її опікуном та вірним і непохитним приятелем і звеличником. Причина цього цілком ясна. Він, як людина інтеліґентна і освічена, як провідний громадський діяч, розумів і признавав ту величезну ролю, що її відігравав і відіграє в нашій організації її офіціяльний пресовий орган та зосереджене при ньому видавництво. Він також умів оцінити той вклад, що його дає наша організація своїм Видавництвом у наш загальний розвиток і в змагання нашого українського народу, що вже від давна стали також змаганням і нашої прибраної американської батьківщини та всього волелюбного людства. Він також знав і оцінював ту жертвенну працю багатьох, що у Видавництві працюють і з ним співпрацюють.

Щоденний шлях Дмитра Галичина до Головної Канцелярії УНСоюзу вів через „Свободу", приміщену на нижчих поверхах будинку УНСоюзу в Джерзі Ситі. Це було наче символом і життьового шляху покійного Головного Предсідника. Його бо знайомство, дружба і співпраця в громадському житті з редактором „Свободи" сл. п. д-ром Лукою Мишугою, який на п'ять років випередив його відходом до останнього звіту перед Найвищим Суддею живих і мертвих, причинилися у великій мірі до того, що 18-та Конвенція Українського Народного Союзу, яка відбулася в травні 1933-го року в Дітройті, обрала Дмитра Галичина на ключево важливий пост головного секретаря нашої організації. Між нами сьогодні є тільки два ветерани з того часу. Це — головний касир Роман Слободян і головний радний Тарас Шпикула.

Від того часу аж до своєї передчасної і ненадійної смерти Дмитро Галичин був зі „Свободою" найтісніше зв'язаний, не тільки як екзекутивний урядовець УНСоюзу, але й як активний її співробітник, а опісля управитель.

Велику історію можна було б написати про ролю Дмитра Галичина в „Свободі". Але на цьому місці хочу пригадати тільки деякі з найбільш характеристичних і далекосяглих фактів і фраґментів тієї історії.

Поперше, вже в половині липня того самого року, як Дмитро Галичин уперше був обраний на екзекутивного урядовця УНСоюзу, отже два місяці після Конвенції, відбулося надзвичайне засідання Головного Уряду УНСоюзу, на якому, у великій мірі саме завдяки Дмитрові Галичиному, винесено два важливі для дальшого розвитку „Свободи", а з нею і УНСоюзу, рішення: 1. на головного редактора „Свободи" обрано д-ра Луку Мишугу і 2. рішено видавати при „Свободі" англомовний тижневик, „Юкрейнієн Віклі". Одне і друге рішення мало значення тих, що започатковують нові етапи у праці і розвитку.

Подібно характеристичним для відношення Дмитра Галичина до „Свободи" було його становище і його постава в часі найбільшої кризи, що була заіснувала під час коньюнктурального союзу Америки з червоною Московією в другій світовій війні. Багатьом із приявних на цих нарадах ще в свіжій пам'яті та справжня оргія брехні і наклепів, що їх вчинила була Москва та її продажні вислужники в цій країні саме проти „Свободи", її головного редактора д-ра Луки Мишуги, а через них і проти Українського Народного Союзу. Кажуть, що справжня і рішальна проба відваги приходить тоді, як ми є в меншості. Ту пробу блискуче видержав разом з д-ром Мишугою сл. п. Дмитро Галичин. Мені відомий факт, що коли д-р Лука Мишуга, проти якого були скеровані головне вістря і головні удари большевицького і п'ятиколонного наступу брехонь і наклепів, рішився—з думкою про добро організації—продовжувати свою боротьбу без формального зв'язку з організацією, і зголосив Головному Екзекутивному Комітетові свою резиґнацію, то саме Дмитро Галичин і Роман Слободян були тими, що про це—як кажуть — і слухати не хотіли, давши тоді головному редакторові „Свободи" всю можливу підтримку в його боротьбі, ставши до неї поруч нього і з ним. Найширший загал членства УНСоюзу їх в цьому всеціло піддержав, і битву виграно, за що наша організація ще й сьогодні має найвищі признання. Переміг бо не тільки д-р Мишуга з Галичиним і Слободяном, але переміг Український Народний Союз, перемогла українська спільнота в Америці, перемогла чиста і правдива українська ідея.

Цих вступних завваг, присвячених пам'яті шефа й опікуна „Свободи" сл. п. Дмитра Галичина, не можу закінчити без пригадки й дечого з особистого досвіду а Покійним. 14-го травня цього року минуло точно 15 років, як я зустрівся з ним уперше, і від того часу не багато було таких днів, коли б ми не зустрічалися та не розмовляли, спільно не журились труднощами чи спільно не раділи успіхами. Не без особистого великого сентименту і не без почуття особистої вдячности для Покійного, хочу в цьому звіті ствердити, що за всіх 15 років моєї безперервної праці в „Свободі" і найтіснішої співпраці з Дмитром Галичиним я не знаю ані одного випадку, в якому він не прийняв би або не погодився на будь-який плян, будь-яку пропозицію чи й будь-яку жертву, якщо тільки йому доказано арґументами, що це може принести користь нашій організації чи українській визвольній справі. Його завжди можна було переконати і завжди можна було здобути його згоду та підтримку для доброї справи, для кращого розвитку. І коли він раз на щось погодився, він умів це й обстояти. Це є прикметою тільки великих і мудрих індивідуальностей.

Вірність Принципам

Коли в 1956-му році не стало головного редактора „Свободи" д-ра Луки Мишуги, в усіх редакційних звітах після того треба було, як кажуть, пункт за пунктом з'ясовувати і ще раз стверджувати всі ті основні ідейні, морально-етичні та політичні принципи і засади, що на них базує свою працю і своє поступування „Свобода", ідейний виразник нашої організації, її офіціяльний орган. Це було необхідне, як для найширшого загалу нашого членства і читачів, так і для нас самих, працівників Видавництва. Знаючи і визнаючи ці наші принципи і засади, ми з тим більшим успіхом можемо давати собі раду з усіми проблемами дня. Ми бо знаємо, чого хочемо, куди і якими шляхами змагаємо. Інше діло, що в громадсько-суспільному житті, крім самонаявних правд, немає догм, зокрема, коли мова про становище і відношення до кожночасного стану і розвитку подій та про засоби і методи поступування. Тим то й наша праця постійно вимагає перевірки та постійного поліпшування під кутом наших принципів і засад.

Багато більших і менших причин та нагод до цього ми мали, зокрема, в звітовому, 1960-му році. Ала саме тому, що ми завжди готові перевіряти своє становище, що ми завжди готові визнати свою помилку, якщо б така зайшла, що ми з увагою ставимось до всіх, однаково великих, як і малих проблем в нашій власній громаді, як і в світі, в якому живемо, з тим більшою сатисфакцією можу ствердити, що прийняті в нашій організації і в нашій редакції засади видержують кожну пробу і виправдуються в кожних обставинах. Не для звітового переліку, а тільки для характеристики згадаю про деякі з проблем, що виправдують і потверджують наше становище, нашу „лінію".

Після зміни на диктаторському престолі червоної Московії та всіляких коньюнктурних „відляг" і подібних „коекзистенцій", в спрагненій миру за всяку ціну міжнародній політиці і опінії почали проявлятись тенденції і надії на справжні зміни і „відлиги". Не оминули вони й української опінії, бодай в деяких середовищах, що видвигнули гасло орієнтації на „реалітети". Траплялися навіть такі, які думали, що листами чи й висилкою делеґацій до сатрапа можна б вплинути на полегшення долі нашого народу. „Свобода" зайняла до тих концепцій від самого початку неґативне становище і їх всіляко поборювала. І робила це не сліпо, а завжди під кутом постійної перевірки. Те, що трапилось у Парижі в травні минулого року й опісля на сесії Об'єднаних Націй із виявленою в найбільш брутальний спосіб люттю совєтського диктатора, як і те, що опісля зайшло з Кубою, Конґом та іншими африканськими країнами і, вкінці, з Берліном, переконало вже навіть найбільш наївних, що єдиним реалітетом у міжнародній політиці є факт, що в світі не буде миру доти, доки існує совєтська тюрма народів, і що священним обов'язком кожного патріота є всіми своїми силами і засобами змагати не до співіснування, але до розвалу тієї злочинно-агресивної імперії. Наша організація, співпрацюючи з нашою політичною репрезентацією, Українським Конґресовим Комітетом, та різними крайовими і місцевими об'єднаннями і угрупуваннями, думаю, виконала чесно цей свій патріотичний обов'язок, а її офіціяльний орган „Свобода" із англомовним „Українським Тижневиком" рішально до цього причинились. Доказом цього можуть послужити хоч би спеціяльні видання з нагоди приїзду Хрущова до Ню Йорку.

(Продовження в наступному числі)

СЕКРЕТАРЮ! ЧИ ВИ ВЖЕ УКЛАЛИ ПЛЯН ЧЛЕНСЬКОЇ КАМПАНІЇ НА ОСТАННІ ТРИ МІСЯЦІ ЦЬОГО ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНОГО РОКУ? ЯКЩО НІ, ЗРОБІТЬ ЦЕ НЕГАЙНО. НЕХАЙ НЕ ПРОЙДЕ ВЖЕ АНІ ОДИН ДЕНЬ, ТИЖДЕНЬ ЧИ МІСЯЦЬ БЕЗ ПРИЄДНАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДЛЯ ВАШОГО ВІДДІЛУ ТА УНСОЮЗУ!

ДОПОМОЖІТЬ „ВЕСЕЛЦІ" ПРОЯСНИТИ ДУШУ УКРАЇНСЬКОЇ ДИТИНИ! ВИШЛІТЬ СВОЮ ПЕРЕДПЛАТУ І ЩЕДРУ ПОЖЕРТВУ НА ВИДАВНИЧИЙ ФОНД „СВОБОДИ"!

Іван Шепарович

ОСОБЛИВИЙ ПОЧИН УТІ

В цьому часописі читачі знайдуть оголошення Українського Технічного Інституту в Ню Йорку про відкриття курсу про цінні папери та операції з ними. На перший погляд кидається у вічі особливість почину УТІ, нашої одинокої школи в Америці, щоб популяризувати справу, яка в господарських відносинах Америки відограє велику ролю.

Здавалося б, що фінансування підприємств, які дають підставу для економіки держави, мало цікавить широкого громадянина, котрий живе з праці своїх рук і не володіє капіталом. Але такий погляд є помилковий. організований робітничий рух при укладанню колективних договорів праці висуває домагання, щоб підприємці виплачували робітникам додаткову заробітну платню - бонус акціями підприємств і це домагання цього року напр. у Дітройті було прийняте. Отже робітник набув можливості автоматично вкладати частину свого заробітку в промисловий капітал. Він став учасником підприємства і співгосподарем його. Таким чином володіння й операції цінними паперами стають щоденною потребою громадянства.

Багато людей складають свої ощадності до банків, як безпечне місце до їх збереження, а також для одержання певного приростку у формі відсотків. На жаль банки нікому не можуть дати забезпечення проти зниження купівельної сили грошей. Таку знижку відчуває кожна господиня, коли купує на торгу життєві середники. Громадянин знаходиться у постійному страху ,що тяжко зароблені ощадності не зростають, але зменшуються. Коли він одержить приросток напр. 3.5%, то думає, що його 100 долярів виросли до 103.50 долярів. Але, як тільки він вибере свій вклад, щоб купити собі потрібні речі, то переконається, що протягом року його 103.50 коштують тільки коло $95. долярів. Отже втратив протягом року $5. на вкладі і заробіток 3.5 дол. Коли ж вклад був зроблений перед 5 чи 10 роками обо й давніше, тоді ця втрата збільшується з кожним роком, бо доляр з 1931 року тепер коштує всього коло 27 центів. Це сталося внаслідок інфляції доляра, яка приходить поволі, непомітно, але певно.

І громадянин шукає охорони від такої знижки у різних формах інвестицій, які приносять більший приросток у формі дивіденд та у зрості торговельної вартости акцій. Тут не можна вираховувати усіх способів, якими громадянин може збільшувати свої ощадності чи інший маєток. Це вимагає поважних студій і практики. Для того УТІ відкрив 12-ти тижневий курс, на якому наш банковий фахівець і урядовець великого банку, д-р Петро Ігнат, буде учити курсантів про вагу і значення цінних паперів для суспільства.

Під цінними паперами розуміють, у першу чергу, промислові акції, відомі тут під назвою „стаки", які продаються великими підприємствами, щоб зібрати капітал для фінансування їх виробництва. Видають їх також банки, обезпечальні, фонди, залізниці, пароплавні компанії і т. д.

Інша форма цінних паперів служить для мобілізації капіталу, потрібного державі, стейтам, містам чи загальноужитковим підприємствам. Це є облігації, або „бонди".

Вище згаданий курс про цінні папери належить до основних предметів спеціяльного циклю економічних студій, які запровадив Український Технічний Інститут для безпосередніх потріб української громади в Америці, щоб виховати провідників і організаторів у її господарській та громадській активності.

Кожний українець може записатись і проходити не тільки поодинокі курси, які здаються йому найбільше потрібні, але цілу програму, яка приводить до великих фахових знань, яких він не може набути в ніякій іншій школі, потрібних для екзистенції серед українського середовища.

Клівленд у збірковій акції фондів на будову пам'ятника Т. Шевченкові

23 квітня 1961 р. у Клівленді відбулися загальні збори Українських Злучених Організацій, що є філією Українського Конгресового Комітету Америки. На них обрано Громадський Комітет для переведення збірки фондів на будову пам'ятника Т. Шевченкові у Вашингтоні. Головою Комітету став Дмитро Шмагала, а членами: Михайло Тимків — заступник голови і скарбник, Софія Бура — секретар для кореспонденції в українській мові, Тарас Шмагала — секретар для кореспонденції в англійській мові, Василь Ільчишин — організаційний референт, Михайло Курах — референт пропаганди, Аверкій Гончаренко і Григорій Степанек — допоміжні члени.

Комітет відразу приступив до праці. Зібрано адреси наших громадян, поділено райони і назначено збірщиків, які мали відвідати наших людей і зібрати від них добровільні датки на будову пам'ятника Т. Шевченкові. В місцевих українських радіопередачах подано оголошення, видано кілька летючок інформативно-пропагандивного характеру, щоб поінформувати наше громадянство про завдання Комітету. Комітет майже щотижня відбуває засідання, на яких обмірковується актуальні справи і намічується відповідні пляни. Скликано 2 наради, в яких взяли участь представники наших громадських організацій, та на яких обмірковувалось справи зв'язані з нашою збірковою акцією. Окремо відбулися 2 наради зі збірщиками.

У висліді дотеперішньої акції зібрано і переслано Головному Комітетові круглу суму $11,000. На цю суму зложилися пожертви в долярах:

Українська Щадниця „Парма" —	$500
Кредитівка „Самопоміч"	100
Товариство „Самопоміч"	100
Окружний Комітет Відділів УНС —	300
УНС — Відділ 102 —	100
УНС — Відділ 112 —	50
УНС — Відділ 240 —	100
УНС — Відділ 334 —	100
УНС — Відділ 336	100
УНС — Відділ 364 —	100
Український Народний Дім —	100
Народна Поміч, Відділ 125	200
ООЧСУ —	70
Разом	—1920
На збіркові листи —	8080
Всього	$10.000

Після цього розрахунку наспіли дальші вплати в долярах від:

СУМ — Осередок Клівленд —	50
Братство УПА —	50
Радіо-програма Визвольного Фронту —	30

а до Крайового Комітету Пам'ятника Шевченкові надіслали прямо:

УРС — 312 Т-во Вільна Україна —	100
Гурток Пластунів —	14
УНС — 328: замість квітів на могилу бл. п. Дмитра Галичина —	10
УНС — 251 (як вище) —	10
та 8 осіб —	195.60

Таким чином Клівленд репрезентований у Фонді Будови Пам'ятника Шевченкові у Вашингтоні, враховуючи ще вплату Крайовому Комітетові доходу з Академії, присвяченої Шевченкові — 1,000.— сумою — дол. 11,459.60

Найбільше активним збірщиком є п. Чубатій, який на свій список вже зібрав понад $500 і далі проводить цю збірку, але й інші збірщики не відстають і мають поважні успіхи. Збіркова акція продовжується, а про її кінцевий вислід подаємо окреме звідомлення, подаючи список жертводавців (організацій і осіб) і кожну вплачену суму, відмітимо також і тих, що відмовились зложити свій даток на цю благородну ціль.

Управа Комітету

● Голова Ліберальної Партії в Ню Йорку, вдова по колишнім посаднику Фіорелльо Ля Ґардія заявила, що вона підтримує республіканського кандидата на посадника Ню Йорку — Луїса Дж. Лефковіца. В попередніх виборах вона підтримувала демократа — Ваґнера.

● До французької поліції зголосився кубинський генеральний консуль в Парижі Едуардо Маса-Ароко з просьбою дати йому політичний азиль. Він заявив, що не може далі працювати під кермою „комуністичної диктатури" на Кубі.

Покращали можливості розв'язання проблеми арабських втікачів

Об'єднані Нації. — Проблема одного мільйона арабських втікачів із колишньої Палестини, існуюча від часу жидівсько - арабської війни, яка від того часу становить головну причину ізраїльсько-арабської ворожнечі, має тепер шанси бути розв'язаною — твердить президент Карнеґійської фундації для міжнародного миру д-р Джозеф Е. Джансон, який перевів три тижні в Ізраїлі і сусідніх арабських країнах, діючи в імені т. зв. Палестинської мирової комісії Об'єднаних Націй. Докладного пляну Джансона на розв'язання цієї проблеми не оприлюднено, але він заявив, що „можна буде вжити практичних засобів для розв'язання проблеми втікачів". Джансон перевів розмови з керівними державними діячами Ізраїлю, Об'єднаної Арабської Республіки, Йорданії і Ливану. Суть спору існує в тому, що ті арабські країни настоюють, що мільйон арабських втікачів, що живуть здебільша все ще в дуже примітивних умовинах в прикордонній смузі, мають право вернутись до своїх колишніх домів на території, яка тепер належить до Ізраїлю, а Ізраїль відповідає, що це розвалило б ізраїльську державу політично й економічно та що ті люди повинні поселитись на території арабських країн і включитись в їхню господарську систему. Всякі спроби порозуміння в цій справі розбивались об спротив головно збоку Об'єднаної Арабської Республіки, яка проповідує упадок ізраїльської держави. Формально між арабськими країнами і Ізраїлем все ще існує стан війни.

У східній частині ЗДА погода буде холоднішою від нормальної

Вашинґтон. — Федеральне бюро погоди передбачає, що в місяці від половини жовтня до половини листопада буде в східніх і південно - східніх стейтах погода холодніша, як нормально буває в цьому часі. Нормальна пересічна погода для періоду від 16-го жовтня до 15-го листопада буває така в чотирьох головніших районах: Ню Йорк — 52.2; Шикаґо — 47; Денвер (Колорадо) —45.5 і Сан Франсіско — 57.2. Холодніше як нормально має бути у всіх стейтах, що є на схід від лінії: західні кордони Огайо до західньої границі Тексасу. Більше як нормально дощів передбачають тільки в північно - східніх стейтах і на Флориді.

● Окремий асистент директора Корпусу Миру Віллям Гедед ствердив, що вже 375 членів працюють в чужих країнах, а 375 вишколюються у ЗДА. Президент Кеннеді плянував до кінця 1961-го року вислати до Канади коло 500 добровольців Корпусу Миру. Число вже виконане.

Аполінарія Карабіневич

МОЇ ВРАЖЕННЯ ЗІ З'ЇЗДУ УЗХ

І я мала щастя бути делеґаткою, тому кажуть мені дещо скачати про організаційну працю на будуче.

Подорожі до місця призначення не описую. Головне, що приїхали. Друга година ночі. Яка чудова ніч!. Мені здавалось, що я у Ворохті на горбочку учительської оселі, читальні і дорогої нашої церковці. Ніч, яка чудова ніч! Ти обгорнула мене золотим серпанком в оселі ім. Ольжича в Лігайтоні, Пенсилвенія. Який спокій і щастя, що давні, давні часи назад вернулись, т самі думки і пориви серце щастям оповили.

Вийшла на сходи палатки і чую милий голос господаря. — Вітаю гостей, ви певно потомились, просимо, просимо. Полк. Білоус не спить, очікує гостей, щоб їх умістити до вигідного відпочинку. Чистенька кімната, біленьке як сніг ліжко. По довгій дорозі заколисала мене до солодкого сну оселя Ольжича. Ранок, — пробудило мене гірське сонечко. Ось тут, зараз начнуться наради. Зібралося жіноцтво: Головна управа, делеґатки, гості. Милі зустрічі, нові знайомства оживили залю нарад.

Молитва за успіх З'їзду, вибір Президії, в котру увійшли пані: Павлина Різник — предсідниця, Антоніна Куропась і Оксана Генґало — заступниці, Міра Повх — секретар і почесні члени — дві бувші голови Головної Управи Марія Лехіцька і Анна Левкут. Звітування, доповіді, дискусія, пляни праці на будуче, пляни праці в оселі, ведення організації молоді, падали живою мовою і прикладами п. Генґало. Великі заслуги мусимо признати п. Генґало за гарне ведення відпочинкового дитячого табору. Бажаю сили і витривалости. Направду тяжко сьогодні в наших умовинах знайти людину, щоб так посвятилася. Гарні доповіді виголосили д-р Софія Карпінська і проф. Марія Квітковська. Миле враження зробили молоді дівчата своєю організованістю, показом ноші, несенням прапорів. Мило було дивитися на запал до праці.

В неділю о год. 12 вполудне — полева Служба Божа і молебень за єдність українського народу, які відправив о. Бариляк і виголосив доступну до кожного серця промову.

Ювілейним обідом проводила п. Павлина Різник. За президіяльним столом всі присутні попередні голови Головної Управи УЗХ, як пп. Марія Лехіцька, Анна Левкут, Павлина Різник і Марія Квітковська. Дальше голова ЦУ ОДВУ проф. д-р Олександер Грановський, Архиєпископ Мстислав, о. Бариляк, Голова Центрального Проводу „Зарево" Павло Дорожинський, голова ГУ МУН'у п. Мирон Куропась, представниця ГУ МУН Канади Наталя Бундза, заст. головного предсідника УНС інж. Ст. Куропась головний касир УНС з дружиною, п. Роман Слободян, ред. Тарнавський з Канади, представник Народної Помочі п. Тибор, заслужений діяч ОДВУ п. Степан Коцюба й інші. Секретар президії Міра Повх відчитала численні привіти.

По полудні третя спільна Сесія УЗХ і БО у формі панелю на тему: „Практичні завдання УЗХ і Братніх Організацій на терені ЗДА". Увагу звернула п. Квітковська своєю доповіддю і працею.

Увечері участь делеґаток УЗХ у вечері-бенкеті для відзначення 25-ліття головування в ОДВУ проф. О. Грановського. Після закінчення бенкету проф. Грановський запропонував підійти до Палатки. Ніч була темна і дійсно була велика несподіванка: Обік палатки перший раз пущено в рух чудово змонтований водограй.

Ніч. Продовження З'їзду, вибір нової Управи, до котрої увійшли: голова — Марія Квітковська (Дітройт); І-ша заст. голови — Павлина Різник (Ню Йорк); ІІ-га заст голови — Антоніна Куропась (Шикаґо); ІІ-тя заст. гол. — Анна Левкут; секретар — Марія Білаяюк (Дітройт); фінан. секретар — Катерина Ониськів (Дітройт); скарбник — Степанія Семеґен (Дітройт); члени управи — Мальвіна Стружовська і Павлина Зубальська (Дітройт).

Виховна референтура: голова — Оксана Генґало (Филаделфія); члени — Марія Варвара, Стефа Курчаба (Филаделфія), Раїса Куделя (Ню Йорк).

Культур. Освітня референтура: голова — д-р Софія Карпінська (Ню Йорк); члени — Володимира Кавка (Клівленд), Аполінарія Карабіневич (Рочестер).

Референтура Суспільної Опіки і Організаційна: 12 Відділ УЗХ (Шикаґо).

Делеґатки до Централі ОДВУ і Референтки Оселі: Павлина Різник і Оксана Генґало.

Контрольна Комісія: голова — Марія Кукіз (Клівленд); члени — Марія Лехіцька, Елеонора Крупка (Ню Йорк), Михайлина Величко (Сиракюзи), Міра Повх (Рочестер).

Можна сміливо поставити в приклад УЗХ в Дітройті. Добре зорганізований, правдиво соборницький підхід до праці, тому найкращий успіх в праці.

Моя рада старатися йти їхніми слідами. Думаю, що їх дорога правдива і корисна, для УЗХ і для цілого суспільства.

Із 19-го Літературно-Мистецького Ярмарку

Від сидячого при вході до залі, що в товаристві гарного представника жіночого роду продавав програмові квитки, годі очікувати оцінки програмових виступів. Тим більше, що для того треба бути також фаховим знавцем усіх тих родів мистецтва, що з них складалася в'язанка кожного ярмарку взагалі, а останнього зокрема: від „Новелі" Т. Полтави, через „Босі ноги" М. Понеділка і „Поезії" І. Шанковського, до „Одного спомину" І. Керницького, який ухитрився бути на Союзівці з лікарями, а водночас читати голосом Панни Микуленко на Ярмарку в Ню Йорку: від чотирироднїх пісень, що їх відспівала Г. Шерей, започаткованих „Нащо тобі читати" до філософічних відповідей „золотоустого" М. Шлемкевича: від балетного сольового танку О. Войновської до „Рушничка" В. Калин І. Кононів та їх „Народніх мотивів" легкого жанру в співі і танку. А вся ця різноманітність найшла свій музичний відгомін у симфонічному фіналі Смичкового Ансамблю У.М.І. під керуванням В. Цісика.

Упродовж дня зі спадом барометра і дощу падала теж надія на моральний успіх для мистців - виконавців, на матеріяльний успіх Клюбу. Адже в надії на перший успіх уся та жертвенність програмових виконавців на кожночасному ярмарку, вже названих разом із акомпаніяторами, п-і Г. Клим і п. Б. Базя. В надії на другий успіх усі труди членів управи Клюбу, без яких не було б жадного ярмарку. Це ж не є ніякою тайною, що ці обидва ярмарки в році своїми чистими прибутками уможливлюють Клюбові латати видаткові діри під час вакаційних сезонів без традиційних вечорів кожної п'ятниці. А ці п'ятниці, а є їх коло 40 в році, уможливлюють членам, гостям і симпатикам Клюбу не тільки їх зустріч і обмін думок, але й різні доповіді, концерти, тощо. Там же відбуваються виставки образів і різьб.

Дощ не переставав аж до початку ярмарку, і перед виконавцями програми маячіла більшість порожніх крісел, а управу Клюбу лякав привид дефіциту. Гірко ставало думати, що після довгої гарної погоди, якраз у дні ярмарку прийшла непогода.

Припозідка каже, що не треба ані хвалити ані ганити дня перед його кінцем. Це й вечір Ярмарку став доказом того. Ще заки я з п-ою О. Вікул відкрив касу, вже чекав гурток людей, що їх дощ не відстрашив. Згодом творилися навіть хвости, бож не вспівали видавати квитки. Перед моїми очима пересувались лиця здебільшого знайомих, але й незнайомих симпатиків Клюбу і його п'ятницевих вечорів або тільки його Ярмарків не тільки з самого Ню Йорку, але й з Нюарку та інших віддалених місцевостей. Барометер обидвох надій підіймався. Вивітрювали побоювання: мистців - виконавців виступати перед рідко заповненими кріслами, а організаторів мати дефіцит. Хоч заля не була виповнена вщерть, як інколи бувало, вона бодай виглядала повною для артистів на сцені.

А тепер скажіть, добрі люди, чи ж не мав рації голова Клюбу, С. Литвиненко, коли всю приявну на Ярмарку публіку публично назвав „героями" цього Ярмарку, бо не настрашились вони дощової непогоди і прибули над сподівання численно, щоб разом із мистцями не тільки відбути цю культурну імпрезу, але й заманіфестувати вже понаддесятирічну традицію таких ярмаркових Літературно - Мистецьких Ярмарків у Ню Йорку.

Косаренко - Косаревич

Ніксон не бачить можливости, щоб республіканці здобули президентуру в 1964 році

Лос Анджелес. — Співробітник щоденника „Ню Йорк Таймс" Ґледвін Гілл повідомляє, що колишній віце - президент Ричард М. Ніксон в розмові з приятелями твердив, що республіканці не мають можливости виграти президентські вибори в 1964-му році. Ніксон, нібито розумує так: Коли до 1964-го року поправиться політична ситуація в світі, то становище Кенеді буде ще сильніше, як тепер. Коли ж погіршиться світова політика, то не буде сенсу змінювати Президента, який повинен мати за собою всю країну під час небезпеки. Ніксон бачить тільки єдину можливість погіршити становище Кенеді: коли б в 1963 році погіршилася б економіка країни, тоді голоси виборців перехилилися б в бік республіканців. В приватних розмовах Ніксон заявив, що в 1964-му році за президентуру змагатиметься у правиборах Рокефеллер із Ню Йорку і сен. Голдвотер з Арізони, а якби ніхто з них не мав більшости, то кандидатом міг би бути Джордж Ромлі, президент Дженерал Моторс. Ніксон заявив, що конечні є правибори, бо вони скріплюють партію. Матеріяльно Ніксон не стоїть зле, бо він має мати прибутків на $100.000 в році від адвокатської фірми Адамс, Дюк енд Гезентайл, в якій він є співвласником. Але день пізніше, це значить 14-го жовтня Ніксон склав заяву, яка різниться від того, що говорив на цю тему його приятель. Ніксон заявив, що якби вибори відбувалися тепер, то Кенеді виграв би вибори, але в 1964-му році республіканський кандидат матиме можливість виграти, бо республіканці, на думку Ніксона виграють Конгресові вибори в 1962-му році. Ніксон заявив, що він не буде кандидувати на президента в 1964-му році.

Три південні залізничі лінії скінчили з расовим обмеженням

Вашингтон. — Департамент справедливости повідомив 16 жовтня, що три великі південні залізничі лінії вирішили зліквідувати расову сеґреґацію. Ці лінії, — це Іллиной Сентрал, Савтерн і Луїсвілл енд Нешвілл. Мають скінчити сеґреґацію негайно, це значить, що всі почекальні, ресторани і вози будуть доступні для білих і негритянських пасажирів. Провідник негритянського населення в боротьбі проти расових обмежень в південних стейтах д-р Мартін Лютер Кінг відвідав президента Кенеді, і після того головний прокуратор Роберт Ф. Кенеді повідомив, що згадані вище три залізничі компанії вирішили зліквідувати расові обмеження на своїх лініях.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирішуйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

П'ЯТНИЦЯ, 20-го ЖОВТНЯ 1961:

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Збори Т-ва „Українська Січ", Від. 170, в год. 6:00 веч., в УНДомі, 96 Фліт вул. — І. Грабар, секр.

СУБОТА, 21-го ЖОВТНЯ 1961:

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. — Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 372, в год. 7:30 веч., в Іґел Голл, 210 Черч вул. — П. Шило, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Побір вкладок Відд. 397, від год. 3:00-4:30 по пол. — О. Штоґрин, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 156, точно в год. 7:30 вечером. Просимо всіх членів про присутність. — В. Новак, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Триквартальні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 234, в УНДомі, в год. 7:30 веч. — І. Іваник, секр.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 64, в год. 7:30 веч., у Вінярського. Просимо прибути на Збори та вирівняти вкладки. — І. Бурний, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Місячні Збори Б-ва св. Юрія, Відд. 239, від год. 3:00-5:00. На порядку Зборів: побір чл. вкладок та біжучі справи. — М. Ковальчук, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. „Чорноморська Січ", Відд. 14, в год. 7:30 веч., в Січовім Домі, 508 — 18th Ave. Позамісцевих членів проситься присилати чл. вкладки на адресу секретаря: М. П. Отрок, R. D. 2, Cranbury, N. J.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні Збори Т-ва „Зоря", Відд. 69, в год. 7:00 веч., в домівці при 33 E. 7th St. Просимо всіх членів прийти на Збори та вирівняти чл. вкладки. — Управа.

НЕДІЛЯ, 22-го ЖОВТНЯ 1961:

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Місячні Збори Б-ва св. Василія, Відд. 339, в год. 3:00 по пол., в домі Укр. Громади, при 3322 Н. Лавренце вул. — С. Лупацій, секр.

ШИКАҐО, Ілл. — Місячні Збори Б-ва Рожд. Пресв. Богородиці, Відд. 259, в год. 1:00 по пол., в церковній залі, при 4952 So. Paulina St. — П. Трусяк, рек. секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Звичайні Збори Т-ва ім. І. Франка, Відд. 83, в год. 12:30 по пол., в Укр. Горож. Клюбі, при 847 Френклін вул. — Ст. Гавриш, секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. Т. Шевченка, Відд. 42, в год. 2:00 по пол., в УНДомі, при 237 Hope Ave. З огляду на важність справ і Осінні Вечерниці, які мають відбутися в суботу, 11-го листопада ц. р., просимо всіх членів взяти участь у Зборах. — В. Марущак, рек. секр.

ПАССЕЙК, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва ім. І. Франка, Від. 97, в год. 2:00 по пол., в церковній залі, при 45-47 Hope Ave. — М. Мельник, рек. секр.

КАРТЕРЕТ, Н. Дж. — Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 342, в год. 2:00 по пол., в шкільній кімнаті ч. 2, під церквою св. Димитрія. Побір чл. вкладок, роздача решти дивіденди, впис нових членів. — о. І. Гундяк, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. Йосафата, Від. 217, в год. 2:00 по пол., в парохіяльній залі, під ч. 305 Гудсон Еве. — В. Колданський, секр.

АСТОРІЯ, Л. Ай. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 5, в церковній залі, в год. 5:00 по пол. — Управа.

МІЛВІЛ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", Відд. 347, в год. 2:00 по пол., в залі, де звичайно. — Г. Тимчій, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 175, в год. 1:00 по пол., в залі УНДому. — Секретар Відд.

БОФФАЛО, Н. Й. — Місячні Збори Б-ва св. о. Миколая, Відд. 127, в год. 11:30 перед пол., в церковній залі, при Філморе і Онейда вул. Управа Відділу урядує кожної неділі у вищезгаданім часі та місці. — Управа.

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Запорозька Січ", ім. Б. Хмельницького, Відд. 245, в год. 2:00 по пол., в залі Укр. Прав. Парохії св. Тройці, при 824 Еделайн вул. — О. Гоянюк, гол.

НЮ ГЕЙВЕН, Конн. — Побір вкладок Т-ва „Любов", Відд. 370, в школі, при Українській Церкві, 565 Джордж вул. Секретар збиратиме вкладки від год. 9:00 рано. — К. Стасюк, предс.; Р. Голубович, кас.; В. Гіна, секр.

Український Народний Союз — це суто демократична українська братська організація. Стати її членом, — це не тільки забезпечити себе і ваших рідних матеріяльно, це значить бути співвласником його надбань і вибирати, чи бути вибраним в його керівні органи

Посмертні згадки

Іван МАЛИЙ, — довголітній і активний член та кол. предсідник (1932-1944 рр.) Відділу 325 УНСоюзу в Брукліні, Н. Й., помер 8-го жовтня 1961 року. Покійний походив з села Личанівка, пов. Скалат, Зах. Україна. Похорон відбувся в середу 11-го жовтня 1961 року, в год. 9:00 ранку, з церкви св. Духа в Брукліні, на St. Johns Cemetery. Покійний полишив у глибокому смутку дружину Джозефіну та синів: Василя і Теодора. — Вічна Йому Пам'ять!

Управа Т-ва

Іван КРАЙЦ, — довголітній член Б-ва св. І. Хрестителя, Відд. 76 УНСоюзу в Нюарку, Н. Дж., помер 1-го вересня 1961 р., на 71-му році життя. Покійний походив зі с. Чорна, пов. Лісько, Зах. Україна. Полишив у смутку дружину Катерину, 3 доньки й одного сина, всі подружені. Похорон відбувся 5-го вересня 1961 р., з пох. заведення Литвин і Литвин, до української кат. церкви, а опісля на цвинтар Evergreen. — В. Й. П.!

В. Салабун, секр.

Читайте українські книжки й газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ТАРЗАН, ч. 4732. Тарзан ска че на допомогу!

А вкінці із зневажливим риком пантера скочила на безпорадну людську здобич...

Але зовсім не був безпорадний бронзовий велетень, який скочив вниз із дерева!